

גליין מס' 12

שבט תשנ"ה

ינואר 1995

המחיר 8 ש"ח

לֵאוֹנָרְד בֶּרְנֵסְטֵין - "יִרְמְיָהוּ"
LEONARD BERNSTEIN - "JEREMIAH"
ליונארד ברנשטיין - «ארמיה»

אשל התשנ"ה 1995

מגזין הבולאים בישראל

- מוסיקה ופיסול
- בהנפקות 7 בפברואר
- רבין ודגל-ישראל באוטונומיה
- שמשון הגיבור עם לחי החמוד
- "באלסקה מצאתי דק "פני שחור" ובולי-ישראל"
- יונת-השלום חשודה כפליגאט

"הבולאות – הנשמה היתרה של הדואר"

מנוי שנתי:
40 ש"ח

מגזין הבולאים
בישראל

גליון מס' 12
ינואר 1995

מו"ל: התאחדות בולאי ישראל,
העורך: שלמה שמגר

רח' פינסקר 2 ת.ד. 4523 ת"א 61045
טלפון ופקס: 03-295547

הפקה: אורפו 2000, דרך בן-צבי 84 ת"א
טל. 03-6812180

הבעיה תהיה ניתוב הדואר אל המדינה השכנה וממנה. אין טיסות ישירות ובשלב ראשון וודאי יישלחו מכתבים מנתבי"ג דרך קפריסין לירדן. במרוצת-הזמן וודאי תתנסה ישראל בחידוש של העברת דואר בדרך היבשה, שהיא במיקרה זה, הקצרה והזולה ביותר. כן סיפרה, כי פועלים גם לפתיחת קשרי-דואר עם טוניסיה.

באשר לקשרים עם האוטונומיה סיפרה, כי הפלשתינאים עוד אינם ערוכים כИАאות ואנו ממשיכים לספק להם שירותים "בהתנדבות". הם מינו ועדה, שתסדיר העניינים בשיתוף עם הדואר הישראלי ותקבע אם הם מעוניינים, שגם להבא ישלחו ויקבלו את הדואר לעזה ויריחו באמצעותנו. כיום, עדיין מביילים את הדואר היוצא משם לחו"ל במחסום ארז ובגשר-אדם בבולים ישראלים, שהדואר הפלשתינאי קונה מאיתנו. אבל, יש גם "הברחות" של דואר מהאוטונומיה לירדן ולמצרים.

בשלב הבא של הכנס חזר שרייט-הניצוח לדי הבולאים עצמם. יעקב שבתאי ואדי לייבו חשפו בהרצאת-דואר "דואר" מקורית פנים חדשות לבולאות המסורתית, על-ידי שילוב עם סממנים תימטיים. הם הוכיחו, שבאמצעות חומר "פשוט" לכאורה, ניתן לבנות אוספים חדשניים ומעניינים.

לאחר הסעודה המשותפת ללמעלה ממאתיים הבולאים, ננעל הכנס בהרצאתו של אורח-הכבוד, נשיא בולאי שבדיה, שהוזמן ע"י הב"י להרצאה על תימטיקה וקיום סדנה מקצועית על הכנת מוצגים נושאים לתערוכות. ש.ש.

מיודענו ינון ביילין, מנהל השירות הבולאי, בשר בברכתו הקצרה, כי תנופץ סידרה של יהודים מפורסמים, שתרמו תרומה משמעותית לתרבות-העולם והודיע, כי בכנס יופץ שאלון, שבו יוכלו המשתתפים לרשום את שמות המועמדים שלהם להיכלל בסידרה זו.

נשיא ההתאחדות, עו"ד אלי וובר, דיבר על כוחה של האספנות המאורגנת בישראל בהשוואה לאומות גדולות מאיתנו; על שלוש התערוכות המקומיות שנערכו בשנה החולפת; על השתתפות מוצלחת של ישראלים בתערוכות בינלאומיות ועל שובה של מדינת-ישראל כמרכז עולמי לחומר של ארץ-הקודש במכירות פומביות. מעמדנו בעולם מתחזק, הדגיש וובר. אחת מנקודות-השיא המרגשות של הכנס היתה הענקת "מגן-ההתאחדות" לד"ר עמנואל אילן על 45 שנות אספנות מסורה: "את הרפואה כיבדתי, את הבולאות אהבתי", התוודה חתן-הפרס, שצבר בחייו 11 מדליות-זהב וארבע מדליות "זהב גדול". פרס שני שחולק בכנס ניתן לירמיהו רימון ("ירי"), מהנדס אוירודינמיקה חיפני. בפרס ע"ש ד"ר הקסטר, המוענק בעד מחקר ופיתוח בנושא ארץ-ישראל, זכה האספן, שיש לו אוסף אדיר של כ-25 אלף גלויות ותצלומים היסטוריים, בעד מחקר תולדות-הדואר במלחמת-השחרור.

מר דב שפר ממחוז המרכז של רשות-הדואר הרצה על שיפורים בשירותי-הדואר, לרבות שיכלולים, שעוד לפני שנים ספורות היו נשמעים כמדע בדיוני, כמו תאי-דואר "קוליים", ששיבו לפונים ממרחקים אם יש בהם תכולה או אין; בין כה וכה הבטיח לטפל גם בבעיות "ארציות" יותר, כגון: החתמה ברורה יותר והטבעת חותמות הגעה על מכתבים רשומים ועוד. הופעתה האלגנטית והשרמנטית של גבי פני אדרי הוסיפה, בלי ספק, נופך לכנס, שמטבע הדברים מורכב מגברים, בעיקר. היא מטפלת מטעם רשות-הדואר בקשרים המתחדשים עם ארצות-ערב וכמובן שובעת נחת בימים אלה. כנערה במרוקו, נזכרה, היתה מתכתבת עם חברה בישראל, עד שב-1958 הוחזר לה מכתב בהערה "אין קשר עם ישראל". היה צורך להמשיך את ההתכתבות בעקיפין דרך צרפת. היה לה סיפוק היסטורי כאשר בסוף אוקטובר 1994 שמה בשק-דואר שנשלח למרוקו את המכתב הראשון אל עמיתה המקביל בראבת. והיא גם מחזיקה במעטפה הראשונה שנתקבלה משם.

גבי אדרי ציינה, כי המשימה הבאה נקראת "ירדן" והיא מצפה לאישור מרבית-עמון בהקדם.

הפסוק "לכו והתפרנסו זה מזה" עשוי לשמש כסיסמה לכנס הבולאים השנתי בחנוכה, המפגיש את האספנים, התורמים את מעותיהם לדואר, עם ראשי הרשות המספקת להם את "הסחורה". ההתוודעות הזאת חשובה מפני שהיא נוצרה כדי להמציא לבולאים אפשרות לעמוד על כוונותיהם של האחראים ברשות-הדואר, ולאלה – הזדמנות להכיר את מישאלותיהם של הלוקחות.

השתא, במוזיאון הדואר והבולאות ברמת-אביב בת"א, שמענו את עמוס מר-חיים, יו"ר מועצת-המנהלים של רשות-הדואר, מבטיח לנו, שהטכנולוגיה החדשה לא תחסל את הבולאות, ומשבח את הבולאות כתחביב שווה לכל נפש, חינוכי ותקשורתי. אין זו חכמה לאסוף תמונות-שמן ולרכוש וואן-גוך, "אם יש לך כסף" – להבדיל מעבודת-הנמלים שברכזו אוסף-בולים. מנכ"ל רשות-הדואר, רן לוין, נתן ביטוי למחויבות להמשיך ולסייע בידי התאחדות בולאי-ישראל והבטיח מאמצים כדי להנחיל לדור הצעיר את ערכי הבולאות, שהיא "הנשמה היתרה" של הדואר.

תוכן העניינים

2	כנס הבולאים ה-8
4	כל הנפקות פברואר
6	ראיון עם גד אולמן
7	ראיון עם גונר דאלוויג
9	תוצאות מכירות פומביות
10	הטור של ינון ביילין
12	חידושים ושינויים בישראל
14	ההנפקות לסוף 1995
15	פנינים מספרית ההתאחדות
16	"מחוררים" – הברווזים המכוערים
18	מה בין יונה ישראלית לרוסית?
22	125 לגוויות-הדואר
23	דואר-כלבים באלסקה
24	יודאיקה
26	מעוללות-האינפלציה
26	מכתבים למערכת
27	כל הנפקות חו"ל
31	מודעות-חליפין

למעלה ממאתיים בולאים נהרו לכנס השנתי

פרס - הקסטר לירמיהו רימון.
לידו מוטי קרמנר, "שר-הטקס"

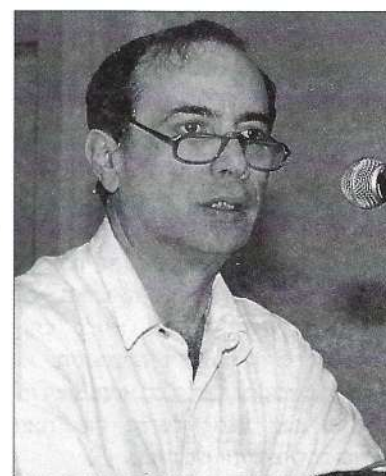
ע. אילן מקבל את "מגן
ההתאחדות" מידי א. וובר

עמוס מר-חיים: הבול חי וקיים

אדי לייבו: דואט מקורי

רן לוין: מחויבות לסייע

ארנסט בלוך האמריקני משווייץ

ארנסט בלוך, היהודי ביותר מכל המלחינים במאה ה-20, שמשאת-נפשו בחיים היתה לבטא את הנשמה היהודית באמצעות יצירתו, נולד בשווייץ ב-1880 לאב אמריקני, שהיה סוחר בשעונים. גם ארנסט עבר זמן-מה בעסק המשפחתי, אך ההשכלה המוסיקלית שרחש ברחבי-אירופה קבעה את דרכו בחיים. בעיצומה של המלחמה העולמית הראשונה עבר לארה"ב, לימד מוסיקה בניו-יורק, בסן-פרנציסקו ובקליבלנד וקנה לו מוניטין. בשנות השלושים חי באירופה, עזב אותה ב-1940 ועסק בהוראה באוניברסיטת קליפורניה עד לפרישתו ב-1952. הוא הלך לעולמו ב-1954 כשהוא מוריש לעמו ולעולם שורה מופלאה של קומפוזיציות, שהפופולרית מביניהן היא הסוויטה לצילו ולתזמורת "שלמה". יצירה זו משמשת רקע לבלו בערך 4.10 ש"ח שעיצבו מאיר ונעמי אשל. המוטיבים היהודים הצרופים מפעמים בשבע יצירות שחיבר בין השנים 18-1911, ביניהן הסימפוניה "ישראל", ובשנים 1923-1951. אלה כוללות שלוש פואמות לתזמורת: "בעל-שם", "מחיי היהודים" ו"עבודת-הקודש", שבמסגרתה חיבר תווים לתפילה שלמה.

שלוש גלויות נוף חדשות

בנוסף לגלויה המבילת המאויירת שמראה את המיצפה התת-ימי באילת, שהופיעה ב-27.11, מנפיקה רשות-הדואר עוד שתי גלויות תיירותיות: מצדה ומסגד אל-זאור בעכו. הגלויה של אילת נושאת מלבן "דואר אוויר" בכחול, החדשות – בצבע חום. הכיתוב בגולים המוטבעים אומר "דמי המשלוח שולמו", ללא ערך.

לאונרד ברנשטיין כוכב עליון

לאונרד ברנשטיין, "הציוני" ביותר מכל המוסיקאים הגדולים בני-זמננו והרב-גוני מכל המלחינים והמנצחים האמריקנים הגדולים במאה ה-20, נולד ב-1918 במדינת מסצ'וסטס להורים שהיגרו מאוקראינה, למד מוסיקה בבוסטון ובפילדלפיה ונתגלה כ"כוכב עליון" ב-1943, כשניצח לראשונה על התזמורת הסימפונית של ניו-יורק. היה זה לאחר מכן, שהקדיש עצמו משך שנתיים לחיבור הסימפוניה "ירמיהו", שתוויה מונחים ברקע הבול בן 4.10 ש"ח, שעוצב בידי נעמי ומאיר אשל, המופיע בשער גליון זה של "שבל". הוא חיבר מוסיקה לבאלט ולמחזמר, ובעיקר תירשם לזכותו יצירת-המופת "סיפור הפרברים". הוא היה המנצח הראשי והמנהל המוסיקלי של תזמורת ניו-יורק היוקרתיות ובעיקר הפילהרמונית, שהקשר שלו איתה היה לשם דבר ברחבי תבל. ברנשטיין היה מלך עולם הבידור ותקליטיו נפוצו במיליונים רבים, בין היתר באכות הופעותיו בטלוויזיה. ידו היתה בכל, ממוסיקה קלאסית ועד ג'אז ורבות מיצירותיו החשובות רוויות יהדות ואהבה לעם ישראל.

למדינת ישראל היה קשור בכל נימי נפשו והוא הירבה לבקר בה ולנצח בה מאז מלחמת השחרור בכל הזדמנות שניתנה לו כדי להפגין את הסולידריות שלו ע"י ביצועי ראווה פומביים.

רשות הדואר
Israel Postal Authority

דואר אוויר
BY AIR MAIL
PAR AVION

לכבוד: _____
ADDRESS _____

לכבוד: _____

לכבוד: _____

מסגד אל-זאור مسجد الزاؤر THE AL-JAZZAR MOSQUE

שלוש יצירות פיסול סביבתי

* אלכסנדר קלדר בחר למקם את הסטייביל "מחוזה לירושלים" בכיכר הולנד, ליד הר הרצל. מצד אחד, המיקום הינו בעל אופי עירוני בולט, בצד כביש עמוס המקשר את השכונות המערביות של העיר. מאידך, כאשר מסתכלים מן הכביש היורד לכיוון עין כרם, הוא נראה בקצה יער ירושלים. צבעו האדום החזק, אשר הקשה לא במעט את קליטתו בקרב תושבי ירושלים, משתלב בצורה יפה עם הצבע המשלים שלו, הירוק של היער.

לפסל, שהוא האחרון שיצר קלדר, יש צד פתוח וקל וצד כבד ואטום. בצד הקל מוצאים קשתות גבוהות המופיעות גם בסטייבילים אחרים. משמעות הקשתות שונה בהתאם למיקום. בהר הרצל הן הופכות למעין חלונות או שערים, שדרכם נשקף הנוף, ובצורתן הן מהוות הד להרים. הצד הכבד מזכיר זנב של חיה.

התחושה של המבקר, העומד מתחת לקשתות הענקיות או יושב על ה"ספסל" שבפסל ומסתכל לעבר השמים ההופכים כחולים יותר בסמוך לאדום של הפסל, שונה לחלוטין מן ההתרשמות של הנוסע במכונית, המסתפק בהצצה מהירה בפסל.

* דוד פלומבו נולד בירושלים, ב-1920. בגיל 20 החל ללמוד ציור ב"בצלאל החדש" ואצל מירון סימה. בן 22 עזב את הציור ופנה ללימוד פיסול אצל בן צבי. בתחילה היה תלמידו, ואחר כך שימש כעוזרו עד סוף ימיו. בשנים 1948-1956 ערך מסעות השתלמות באירופה. למד שיחזור פסיפסים אצל אורסלי. בין השנים 1961-1962 הורה פיסול ב"בצלאל" בשלוחתו על הר ציון. פלומבו עבד בעץ ובאבן, בשיש ובבזלת, בזכוכית ובריתוך מוטות ברזל, לוח ברזל וריתוך נחושת. לעתים צייר כמה חומרים יחד.

הוא צמח מן ההווה הירושלמית, והזדהה עם אוירתה המיוחדת של העיר. פסליו, הנראים לכאורה מופשטים, מבטאים את רגשותיו. יצירותיו לבשו ברוב המקרים צורות תוקפניות. ברובן – היסוד המחווד הוא הדומיננטי. הוא הושפע מתנועת הפיסול המודרני, אך לא נכנע לה.

עבודתו המונומנטלית הראשונה הייתה השערים "לאוהל יזכור" ב"יד ושם" בירושלים (1960). מאוחר יותר יצר את השערים לבניין הכנסת. בשערים, כמו ברוב עבודותיו, בולטת התנועה, אולם עבודותיו האחרות, בעיקר באבן, מגלות רגישות מעודנת והרמוניה, המשקפים היבט נוסף בדמותו האמנותית. הוא נהרג בתאונה ב-1966.

"עקלתון" של דנציגר

"סטאביל" של קלדר

שער "אהל יזכור" של פלומבו

יצחק דנציגר, אלכסנדר קלדר ודוד פלומבו הם האמנים הדגולים, שיצירותיהם מתנוססות על שלושה בולים ישראלים חדשים אשר יופיעו ב-7 בפברואר 1995 ויהיו מוקדשים לנושא "פסלים ברשות הרבים". היצירות שנבחרו הן: "עקלתון" (דנציגר) שניצב בפארק הירקון בתל-אביב; "סטאביל" (קלדר) בהר הרצל בירושלים; "שער אוהל יזכור" (פלומבו) גם כן בירושלים, ב"יד ושם".

והרי מספר פרטים על האמנים ויצירותיהם, בהסתמך על "אמנות יהודית-ישראלית: הפיסול" מאת משה טימור:

* יצחק דנציגר נולד ב-1916, בברלין, ועלה ארצה בגיל שבע. את השכלתו האמנותית רכש בלונדון, בין השנים 1934-1938. כן שהה זמן-מה בפריז.

ראשית דרכו היתה בסיתות באבן. הוא יצר אז דמויות מלאות עוצמה. בצעירותו התמכר לערכי הפיסול העתיק במזרח הקרוב, שבו ראה את השורשים ומקור ההשראה לאמנות הישראלית החדשה. בתקופה זו יצר באבן את "נמרוד", שבו בולטים היסודות המצריים, ואת "שבזייה", בה הובלטה האקספרסיביות שאיפיינה את המסכות היווניות. לאחר שהייתו בלונדון, התחיל לעבוד בחומרים חדשים. עתה יצר את עבודותיו מחומר, גבס, שעווה או ברזל מולחם. דנציגר זקוק היה לתקופת זמן נוספת, כדי לזנוח לחלוטין את הפיסול הפיגורטיבי. השלווה שאיפיינה את דמויות האבן שלו פינתה את מקומה לצורות חסרות מנוחה ובעלות תנועה ואקספרסיביות. כמה מפסליו הם גיאומטריים. ביצירותיו האחרונות מתגלה ספונטניות ותחושה לצורה המאוזנת, למרות התפרצות. בשנים, בהן שהה בחוץ לארץ פנה לתחום נוסף: עיצוב גנים ונוף. עיסוק זה הביא להעמקת הזיקה של פסליו למרחב, שבתוכו הם מוצבים. תכונה זו הקנתה לו יתרון מיוחד בעיצוב אנדרטאות. יצירתו מצטיינת בבהירות הקו והצורה.

הוא היה נושא דברו של הזרם האבסטרקטי המוחלט. הוא יצר תפישת חלל חדשה, ופסליו לרוב שקופים ובנויים מברזל מולחם. עלייתו בתחום הפיסול הייתה מהירה מאד, והוא השפיע על רבים מבני הדור הצעיר ברבגוניות עבודותיו, בכוח ובדינמיות האצורים בהן. דנציגר הלך לעולמו ב-1977 ויזכר כאחת הדמויות המרכזיות באמנות הישראלית. אמן רבגוני ובעל כשרון רב. כמעט כל אחת מיצירותיו היא עולם בפני עצמו, למרות קווי האופי האחדים בכל יצירותיו של האמן.

"לבולי ישראל אין במה להתבייש!"

מאפשרות כיום ליצור בולים, שבעבר לא נתקבלו בשל "קטגוריה סגורה" של עיצוב. זה מתבטא לא רק בעיצוב בולים כי אם בכל תחומי הגרפיקה השימושית. המחשב לגיטימי וחיוני למעצב בזמננו כי יש תוכנות רבות שמקבילות לעבודת-היעד בתחום הציור, עיבוד התמונות והשימוש בסוגי אותיות. הוא עשוי לשפר את רמת ההגשה אך בעיקר הוא מאפשר לבחון במהירות פתרונות שונים ולהשיג תוצאה מדויקת יותר."

ציירת בשעתו פלקט ל-3000 שנות ירושלים. האם יש לך הצעה כלשהי לבולים שינופקו לרגל האירוע?

"גמרתי עם ועדת השיפוט ואינני רוצה להתערב. בועדה שפסתי רק על סמך מה שהוגש לנו. אינני נוהג לבנות קונספציות..."

בכל זאת...
"עיצוב בול הוא דבר מורכב... אני מוכן לומר, שבמשך שנים, הכניסו יותר מדי פרטים לבולי-ישראל. אני בעד פשטות, בהירות, לא בעד גודש."

אולמן: "אין לנו במה להתבייש, לא במיזון ובמיזוג לא בעיצוב. תמיד עמד לנגד עינינו, שהבול הוא גם "שליח" של המדינה; יש לו גם היבט פוליטי-תעמולתי. כמובן, יש אילוצים מגבוה, מחויבויות להנפיק פריטים מסויימים לאו דווקא "בולאיים" מובהקים, אך תמיד השתדלנו בועדת השיפוט למצוא איזון נכון ולשפר את הרמה והטכניקה."

ומה תשיב לטענה, שלבולי ישראל אין אופי? "מה פירוש אופי? גוש הקומוניסטי היה בשעתו "אופיי" אחיד לבולים. ומה היתה רמתם? אנו חיים בחברה פלורליסטית דמוקרטית, שפנים רבות לה. בכל אופן, הרמנו את הרף האמנותי ויצרנו מצב, שהציירים התאמצו יותר."

אופי של בולים הוא דבר שמשתנה כל העת, כי מתחוללים גם שינויי סגנון".
כלומר, אינך מתנגד לשימוש במחשבים בעיצוב בולים?

"המחשב הוא כלי עבודה כמו כל דבר ואם הצלחת ליצור באמצעותו הברקה כלשהי – זה מה שקובע. האפשרויות הגלומות במחשב, מצד אחד, והפתיחות הסינרגיות המירבית, מצד שני,

מזור, אבל אמן ישראלי מפורסם כמו גד אולמן מעולם לא עיצב בול-דואר, לא בשבילנו ולא בשביל מדינה אחרת. הדבר המתקרב ביותר שהכין היתה מעטפה בשביל המחלקה להנצחת החיל של משרד הבטחון בשנת 1972. אף על פי כן, אינו נעדר נסיון בשטח זה. לא מכבר סיים 5-6 שנים בועדת השיפוט לבולים חדשים, כנציג אגודת המעצבים הגרפיים. אין הוא נזקק להצגת כרטיס ביקור מקצועי, אך נזכיר בקצרה, שהוא יליד תל-אביב (1935), חניך "בצלאל", בוגר מוסמך להוראה וב-1965 קיים תערוכת-יחיד ראשונה ומאז השתתף בעשרות תערוכות וקיים תערוכות-יחיד רבות בארץ ובחו"ל."

על תרומתו לבולי-ישראל כחבר בועדת-השיפוט הוא אומר: "התרשמתי שלחברים אכפת מהדימוי של בולינו בארץ ובחו"ל. בתחילת חברותי בועדה זימתי מיפגש בין צוות השרות הבולאי לבין ציירים בפועל ובכח ומומחים להדפסה וסיכמנו על מגמה חדשה, על פתיחות רבה יותר, על בולים שידברו בשפה עכשווית. המעצבים נענו לאתגר והורגשה עליה ברמת-ההעזה שלהם. כך נסתתמה טענה, שכאילו ועדת השיפוט דוחה רעיונות חדשניים ומעוניינת רק בגישות קונבנציונליות. נתרשמתי גם, שרמת הדיון בועדת השיפוט רצינית ומעמיקה. היו הצעות שלא ענו לדרישות והוחזרו פעם ופעמיים לציירים, לשינויים ותיקונים. חידוש היה גם בכך, שפנו לבתי-ספר לאמנות והסטודנטים "התלבשו" על פרויקטים בולאיים וכך צמחה "טריות" של פתרונות ומקוריות של גישה. הועדה, בהחלט פעלה בראש גדול."

איך נראים לך בולינו בהשוואה לארצות אחרות?

ליצחק גרנות – מקום בצמרת

במישאל שנוערך בין באי כנס הבולאים בחנוכה, נבחר כבול הישראלי הנאה ביותר לשנת 1994 "הנסיד הקטן" (עיצוב יצחק גרנות). במקום השני התייצב "דרייפוס" – של רפי דייג, ובמקום השלישי – בול השלום עם ירדן, בעיצובו של רונן רוזנברג. בתואר החותמת הישראלית היפה ביותר לשנה החולפת הוכתרה חותמת חוזה השלום ישראלי-ירדן. בתצלום: י. גרנות ופרס היוקרה שהוענק לו מטעם הבי"י. מר גרנות הוא מנהל מחלקת תיכנון ייצור בולים בשירות הבולאי.

"אפשר לרופף תנאי התצוגה התימטית"

אינך סבור, שהכללים הרשמיים לתצוגות תימטיות הם, כיום נוקשים מדי ומרתיעים מציגים פוטנציאליים?

"הלא בלי חוקים בכלל – אי-אפשר! צריך שיהיו תקנות אחידות, שיאפשרו שיפוט שוויוני. אבל, אפשר, אולי, לרופף את הכללים במקצת, להנהיג מדור "פתוח", כפי שהוחל בתערוכות "נורדיה" הסקנדינביות."

דאלוויג מכהן גם כיו"ר התאחדות הבולאים הארצית בשבדיה, המונה כתשעת אלפים חברים (בתוך אוכלוסייה של תשעה מיליון). קיימים 140 מועדונים לנוער בולאי ולמבוגרים ויש גם אלפי אספנים בלתי מאורגנים, אבל בשנים אחרונות ירדה ההתעניינות. 130 המועדונים נתמכים מטעם המדינה וכל מי שרוצה להנות משרותיהם חייב מלכתחילה להיות חבר בהתאחדות הארצית. קיימות גם עמותות נפרדות לאספני נושאים וקונטרסים (שהדואר השבדי מרבה בהנפקתם), "חוליות עבודה" לשטחי איסוף ייחודיים וכו'.

בשבדיה אוספים, כמוכן, בעיקר, את בולי שבדיה עצמה, מספר דאלוויג, ובנוסף לכך את הארצות הסקנדינביות השכנות. לפופולריות רבה זוכים הבולים האוטונומיים של איי-פארוור השייכים לדנמרק והבולים האוטונומיים של איי-אולנד, שלדבריו, נרכשים ע"י מספר מנויים, ששווה בגודלו למינויי השירות הבולאי של פינלנד עצמה!

ובבולי ישראל התעניינת?

דאלוויג, בחיך מתנצל: "כפי שאמרתי, אני אוסף "טניס" בתור נושא מרכזי. באוסף שלי מיוצגים שני הבולים שהנפיקה ישראל לכבוד "הספורט הלבן".

ג. דאלוויג מרצה בכנס בולאי-ישראל

צריך להסביר כיצד שופטים אוסף תימטי ומתן נקודות הכובד לזכייה בהערכה הראויה. אלה שקדמו לי בתפקיד – הזניחוהו. אנחנו עוסקים הרבה בהסברה בכתב ומעלים מדי פעם ענין חדש. בגליון האחרון של עלון ההסברה שלנו, למשל, סיפרתי כיצד אפשר לגוון ולהעשיר אוסף תימטי בעזרת דפי פרסומת מתוך קונטרסי-בולים."

איך אתה רואה את עתיד הבולאות?

גורם דאלוויג נבון קמעה לשמע השאלה הכוללת ובולט לעין, שהוא מתלבט בה כמו כל אחד מאיתנו.

אבל, העובדה, שכולנו "בבעיה" אינה מונעת אותו מלהשקיע מאמצים בפתרונה ולתרום את חלקו על מנת להבטיח, שגם באלף השלישי לספירה תהיה הבולאות התחביב הנפוץ ביותר בעולם.

לישראל הוא קפץ לימים מספר כאורח התאחדות הבולאים, שהירצה בכנס השנתי וקיים סמינריון לאספנים מקומיים כיצד להרכיב ולהציג אוספים תימטיים.

הסמכה לכך יש לו, למכביר. בשבדיה מולדתו היה בשעתו יו"ר איגוד אספני התימטיקה ומאז 1987 נבחר גם לועדה התימטית של הפדרציה הבינלאומית לבולאות. יליד העיר הלסינגבורג, בן 65, מהנדס במקצועו, שימש שנים רבות כמורה לטכניקת-מכונות בבית-ספר מקצועי, עד שפרש לא מכבר לגימלאות.

אדם שקט, בעל חיוך מבוש מעט, תרבותי, דובר גם אנגלית וגרמנית, התחיל לאסוף בעודו נער, הפסיק, חזר ב-1960 והצטרף למועדון ב-1967. הענפים התימטיים שבהם הוא עוסק הם טניס, עולם הוויקינגים, תולדות שושלת המלוכה השבדית וואזה. בתור ארצות הוא מתמסר גם לבוסניה – הרצגובינה, שבדיה, דנמרק ונורבגיה. מה, בעצם, באת לחדש לנו בהרצאתך ובסדנאות שקיימת?

"ביקשתי להציג ולהמחיש את הנחיות היסוד לאוספים תימטיים והצגתם. כמורה וכסגן-יו"ר עולמי של האספנים התימטיים, אני רואה חובה לעצמי להביא את הכללים לידיעת הרבים.

ישראלים צברו זהב וכסף

להישגים שראויים להתברך בהם זכו המציגים מישראל – 16 במספר – שהשתתפו בתערוכת "פינאפוסט" בהאג בשהולנד: משה שמואלי – זהב גדול, ופרס; יגאל נתנאל – זהב, איתמר קרפובסקי – זהב, יואל סלוצקי – מזהב גדול; יעקב שבתאי – זהב; חנן שיפטן – זהב גדול; יצחק ברק – כסף; משה מיכאלי – כסף; משה רימר – כסף; ד"ר פייבל הדי – כסף; דן פישר – מזהב; מנחם לדור – כסף; ירחמיאל בהיר – כסף; צבי אלוני – מזהב; בני מנטין – כסף; גיא שיפטן – מזהב גדול + פרס התערוכה; מרסל כהן – כסף. לכל קוצרי המדליות – ברכות מאליפות והמשך מאמצים מוצלחים להאדרת הבולאות הישראלית.

מבוקשים: 20 יהודים

נא לציין שמות ספציפיים של אישים (ולא תחומים כלליים, כגון זוכי פרס נובל בתחום זה או אחר). השמות שיתקבלו מהמציגים יישקלו כבסיס להכנת הסדרה. הצעות נא לשלוח למנהל השירות הבולאי, שד' ירושלים 12, תל אביב-יפו 68021. השירות הבולאי מודה מראש לכל מי שיטרח ויגיש את הצעתו.

השירות הבולאי פונה למנויי "שביל" בבקשה להציג רשימה של 20 אישים יהודים (או פחות), שתרמו את התרומה המשמעותית ביותר לעולם בעידן המודרני, בעיקר במאה ה-19 ובמאה ה-20, בתוך כוונה להנציחם בבולים בשנת ה-50 לעצמאות המדינה (תשנ"ח 1998). אין לכלול ברשימה אישים שעודם בחיים.

ברגע הקובע אנחנו איתך.

יש רגעים שמכניסים לחיים משמעות חדשה. רגעים שגורמים לך לתכנן כמה מהלכים קדימה. רגעים שבהם אתה צריך לתת יותר מאהבה, רגעים שבהם אתה חייב לקחת אחריות ולתת עצה טובה. ברגעים האלה יש לך שותף אמין, אחראי וחזק - הפניקס הישראלי. ברגע הקובע, אתה יודע שאנחנו איתך.

ימים מערכת תמימי

קבוצת הפניקס הישראלי

ביקוש ער, מחירים מהממים לסחורה טובה

הפצצה לא תופיע

אל הפריטים הלא-מעטים בהיסטוריה הבולאית שגרמו ריב ומדון הצטרף בימים אלה גליון מזכרת ובו עשרה בולים, שמנפיק הדואר של ארצות הברית למלאת 50 שנה לקץ המלחמה העולמית השנייה. הבולים המשובצים בגליון, שבמרכזו מפה גדולה ובה מסומנות הזירות הקרבות העיקריות, מדגישה את האירועים הגדולים של שנת הנצחון הסופי באירופה ובאוקיינוס השקט – לרבות, אגב, שחרור שרידי מחנות ההשמדה.

לתקריט הדיפלומטי גרם אחד הבולים, שבו מתנוססת הכתובת "פצצת האטום שהביאה לסיום המלחמה" מעל לפיטריה הקטלנית שהרסה את הירושימה. 210 אלף יפאנים ניספו בעקבות הטלת פצצה זו, ב־6 באוגוסט והפצצה השנייה, שהרסה את נגסקי ב־9 בו.

ממשלת טוקיו, משונדע לה על הכוונות לכלול בול זה בגליון, שיגר לוויינטון מחאה, שבה נאמר, כי "אנו, העם המופצץ רואים בבול זה פגיעה ברגשות יפאן ובטעם הטוב". מנהיג ארגון נפגעי הפצצה האטומית הכריז: "לא נוכל להשלים עם בול שמתאר את הפצצה ההיא כדבר טוב שקרה לגזע האנושי".

בעקבות הבקורת והלחצים מצד טוקיו, ארגוני חיילים משוחררים והבית הלבן, החליט הדואר האמריקני לוותר על "בול-הפצצה" ולהחליפו בציוו, שיראה את הנשיא טרומן מכריז על קץ-המלחמה. הגליון המתוקן יופיע בספטמבר. פתוחות!

ר"ג וגבעתיים בחודש פעמיים

עמותת הבולאים של רמת-גן וגבעתיים מתכנסת פעמיים בחודש, בימי ג' בשבוע הראשון והשלישי, משעה 6 עד 7.30 בערב, במרכז הקהילתי של בית הספר "בורוכוב" בגבעתיים. אספנים המעוניינים להצטרף יתקבלו בזרועות פתוחות!

בנושאים דהרו בראש, כרגיל, יודאיקה ומוסיקה, אך היתה התעוררות מעניינת גם בספורט, נושא שנחשב זמן רב ל"רדום". פריטים יקרים נחטפו כולם.

בעיקר, כמובן, היה פדיון טוב בנושאים הקשורים בשואה ובאנטישמיות וכן בגלויות-נוף של ארץ-ישראל ובתי-כנסת בגולה.

בולים יקרים של ישראל מצאו קונים, שלא נרתעו, למשל, מלשלם 3400 דולר (כולל עמלה) בעד "שלושת הגדולים" של "דאר עברי", שהוצעו במחיר התחלתי של 2500 דולר.

בסך הכל ניראה למר לב קונסטנטינובסקי, מנהל-המכירה, כי המשקיעים מתחילים לתת אימון מוגבר בארץ ישראל.

מבין מכתבי-אישים יש לציין, כי איגרת בחתימת דוד בן-גוריון משנת 1948 השיגה 200 דולר ומכתב של זיבוטנסקי ברוסית משנת 1920 - אפילו 300 דולר.

— ארבעים וחמשה אלף דולר שולמו עבור הסדרה של 9 גלויות שלמים של "דאר עברי" (שחולקו לשני לוטים) במכירה האחרונה של חברת "בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ" שהתקיימה ב־12 לאוקטובר 1994.

לדברי מר יעקב צחור, מנהל המכירה, היתה התעניינות רבה בכל השטחים. בחלק מהתחומים הגיע אחוז המכירה ל־90%.

מחירי שיא הושגו עבור פריטים נבחרים כגון: מעטפה עם חותמת טורקית בני סאב Beni Saab הגיעה ל־\$2300, גלויה עם חותמת טורקית "נגטיב" של חיפה משנה 1912 נמכרה ב־\$5700, מעטפה רשומה משנת 1916 שנשלחה מבית הדואר במאה-שערים השיגה \$3000. לבולי מנדט היה ביקוש ער. מחיר שיא השיגה סדרת לונדון I חתומה — \$2800.

גם בתולדות הדאר של מנהלת העם הושגו מחירים גבוהים ביותר, ולדוגמה גלויה מצפת, מבולית בבולי הדאר העברי ונושאת חותמת זמנית מיום 18 במאי 1948 השיגה \$4700, מעטפה שהגיעה בדאר אויר חרום מגינבה ב־9 למאי 1948 נמכרה ב־\$6000, וכך הלאה.

בולי חו"ל נמכרו באחוזים גבוהים. עיקר הביקוש היה לבולי אירופה ומושבות אנגליה. גליון וויפ"א האוסטרי נמכר ב־\$1500, גליון וואדו של ליכטנשטיין ב־\$1300, בולי 10 שילינג ולירה אחת של בריטניה מסדרת 1863/83 במצב משומש ומעולה נמכרו ב־\$650 כל אחד. — המכירה הבאה של "בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ" תתקיים באביב 1995. חומר למכירה מתקבל עד סוף ינואר 1995.

כמה וכמה שיאים נשברו במכירה הפומבית ה־23 של ד"ר וואלך, שפדיונה הסתכם בסכום הנכבד של כ־400 אלף דולר, לאחר שנמכרו 75 אחוז מן ההיצע. התוצאה המרעישת ביותר הושגה ע"י מעטפה ועליה בולי המנדט מס' 1 ו־2, משנת 1918. בעד פריט זה, שנשלח בשעתו מהארץ לאנגליה ושלל נמצא כמותו, שולמו 30 אלף דולר טבין ותקילין.

למחירים טובים זכו גם מעטפה עם בול פתח-תקוה שנשלחה בפוסטה האוסטרית לבאר-טוביה (קסטינה) — 5700 דולר; בול 3 מא"י מנדטורי, נייר דק, מתוך סליל (יחיד במינו) — 5000 דולר; אוסף של מכתבי שבווי מלחמה (ישראלים, ערבים ועירקים בריטים) מימי מלחמת השחרור — 11 אלף דולר; שתי מעטפות מאשדוד (האחת עם חותמת מנדטורית, השנייה עם חותמת מצרית, משנת תש"ח) — 1500 דולר כ"א; מעטפה רשומה מבאר-שבע תחת שלטון מצרי בתש"ח — 1500 דולר. שתי מעטפות רשומות מימי מנהלת העם השיגו 3000 דולר (מהתחלה של 300 ו־500 דולר) בשל חותמות היציאה הנדירות רמת הכובש וכפר בהדרגה. במאות אחוזים השגיו במכירה קונטרסים עם בולי "דאר עברי" וטוב נמכרו גם הדפסות נסיון ראשונות של בולי הקה"קל. לראשונה אצל ד"ר וואלך הוצעו ונמכרו גם גלויות של ישראל מחמש השנים האחרונות.

באשר לשטרות כסף, יצויין, כי 50 פונטים מנדטוריים עלו לפיסגה של 13,500 דולר; שטרות ממחנות העקורים לתשלום פנימי — 2000 דולר כ"א; שטר 26 פיאסטר של המושבה רחובות מימי הטורקים — 4000 דולר. מטבע נדירה בת 25 פרי "ידגומה" של ישראל משנת תש"ט — היתה שווה 4000 דולר לאספן משולבה.

ד"ר וואלך מציין שבמחירים בין 50 ל־100 דולר "הלכו" גם פריטים ממקומות קטנים ביהודה ושומרון. בסיכום, חומר טוב ונדיר נמכר במחירים מדהימים, אך לחומר זול לא היה ביקוש ערני. האמרת המחירים של סחורה יקרת-המציאות נובעת, לדבריו, מהחלטת אספנים בעלי אמצעים להשלים אוספים ויהי מה.

"בולי-לב" צופה לעתיד באופטימיות רבה לאחר שבמכירה הפומבית בראשית דצמבר נמכרו למעלה משמונים אחוז מן ההיצע. ארצות כמו צרפת וגרמניה "הלכו" טוב; האימפריה הבריטית אפילו טוב מאד וממדינות כמו מונקו והולנד לא נותר דבר שלא נמכר ואפילו תוך כדי תחרות בין הקונים. הישגים לא מבוטלים נרשמו גם לגבי בולי-רוסיה, בעיקר "שיגאות".

אלוויס פרסלי? לא אצלנו!

הוועדה לא עסקה באישים שכבר הונצחו על בולים בשנים קודמות.

כן החליטה שלא לעסוק בדיוניה בנושא "תרומת היהודים לתרבות העולם". הקטגוריות מלמדות על כך שהוועדה, שעשתה עבודה רצינית ומעמיקה מאד, נתנה ביטוי להיבטים שונים בהיסטוריה היהודית המודרנית. לעבודת הוועדה היה בהחלט היבט דיסקטי-היסטורי.

"המלצות למגירה?"

יש המגנכים על המלצות של ועדות שונות, שכביכול נועדו מראש לגנייה במגירה. המלצות "יועדת הפרופסורים", כפי שקראנו לוועדה לשם נוחיות, זכו לביצוע שנמשך והולך, לפעמים לפי הקטגוריות, ולפעמים לפי חתך מסוים – כמו בולים עם דיוקנאות נשים, מדענים, רבנים, מוסיקאים ועוד.

טורו האישי של

מנהל השירות הבולאי

ינון ביילין

הוועדה נחלקה למספר צוותי-משנה, ובסופו של דבר המליצה על אישים שחשוב להנציחם על בולים – כאשר ברקע שולט הכלל שאין מנציחים אישים בחייהם – בקטגוריות הבאות:

- מוסיקאים
- היסטוריונים
- סופרים
- אנשי תיאטרון
- חלוצי היישוב
- מי ש"מסרו נפשם"
- מנהיגים ולוחמים
- חכמי ישראל
- חסידי אומות העולם
- ידידי העם היהודי
- מדענים

השירות הבולאי של ארצות-הברית הנפיק בול עם דיוקנו של אלוויס בעלומיו. זו היתה הצלחה כלכלית מסחררת, וההנפקה נעשתה לאחר משאל-עם – מהן ההעדפות של הציבור: אלוויס צעיר או מבוגר יותר. חוששני, כי דיוקנו של הזמר זוכה לפופולריות רבה יותר מאשר דיוקני הנשיאים בארה"ב...

מה הסיכוי ל"בול אלוויס" אצלנו?

נכון לעכשיו, הסיכוי נראה קלוש. כדי להסביר זאת, רצוי להתעכב מעט בנושא מדיניות הנפקת בולים עם דיוקנאות של אישים.

כמעט לכל אישיות, שמבקשים להנפיק בול לזכרה, יש "שדולה".

במשך השנים הצטברו הצעות רבות מאד להנפיק בולי אישים, ובשלב מסוים, בראשית שנות ה-80, הציע מנהל השירות הבולאי דאז, משה כהן ז"ל, לשר-התקשורת מרדכי צפורי יב"א, להקים ועדה ציבורית שתמליץ בפני השר והממשלה על האישים שראוי להנפיק לזכרם בולים. ההצעה התקבלה והשר מינה ועדה בראשות פרופ' יוסף נדבה ז"ל ובהשתתפות פרופסורים מהאוניברסיטאות השונות וכן גנז-המדינה ומנהל הארכיון הציוני. בוועדה היה ייצוג להשקפות שונות, לדתיים ולחילוניים.

בולי תל-אביב (י. צחור) בע"מ

TEL-AVIV STAMPS. (Y.TSACHOR) LTD.

מכירה על פי הצעות מחיר בכתב (Mail Auction)

מוקדמים, מנדט, מנהלת העם, דאר עברי
ישראל, חו"ל, יודאיקה, גלויות, ספרים
קטלוג מאויר חינם

ת.ד. 16218 תל-אביב, טלפון: 03-5226294, פקס: 03-5245088

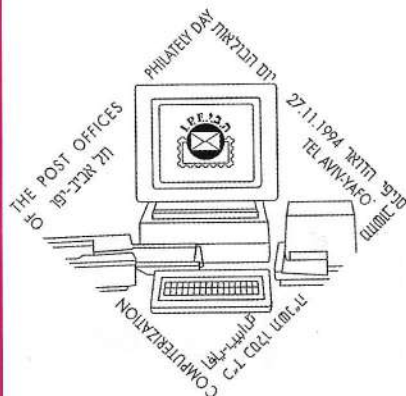
פרסם בשביל!

בול למטרה!!

לבעל העסקים הנבון.

הידרחון שמגיע לאנשים כמוך!

לפרטים טל: 03-6812180

* חותם-אירוע להענקת פרס-נובל לשלום לברין, פרס וערפאת הופעלה בירושלים ב-11.12.94. החותמת נושאת, אבל, את תאריך ה-10 בדצמבר, יום-הטקס באוסלו, שנערך במוצ"ש.

* קשרי-הדואר עם האיים המלדיביים, שנותקו ב-1983, חודשו לפי הודעת רשות הדואר מיום 25.10.94.

* ב-27.11.94 הופעלו חותמי יום ההופעה לבולים החדשים ביחידות-הדואר הבאות: בולי-התחבורה – בתחנה המרכזית בת"א; בול דרייפוס – בדואר המרכזי ובסוכנות הדואר בבית המשפט העליון בירושלים; בול יום הבולאות – בדואר ברח' מקוה ישראל בת"א; בולי-חנוכה – בבית הדואר וב"קניון הזהב" בראשלי"צ.

* ב-28.11.94 הופעלו חותמי פתיחת "שבוע הבול" בסניף ברח' המלך גיורג' 60 בת"א וב"קניון הזהב" בראשלי"צ.

* בין ה-28.11 ל-5.12.94 הופעל חותם מקושט ל"שבוע הבול" בסניף ברח' המלך גיורג' 60 בת"א.

* תווית רישום חדשה "הנגב 4" הוכנסה לשימוש ב-23.10.94 במקום "דואר נע הנגב 4".

* סוכנות דואר מסוג א' נפתחה ב-18.10.94 במרכז המסחרי "הר בוקר" בשכ' רמות בבאר-שבע. לשימוש הוכנס חותם "באר שבע 13" (מקודם בדואר המרכזי בב"ש).

* חותם אירוע לכבוד כנס הבולאים ה-8 הופעל ב-29.11.94 בסניף ברח' ברודצקי 15 בת"א. הונפק דף מזכרת, שניתן להזמינו מהתאחדות בולאי ישראל.

* ב-27.11.94 הופעל חותם אירוע בסניף מרכז הצפון בת"א, למלאת 60 שנה לקואופרטיב "אגד". הונפק דף מזכרת שניתן להזמינו בטל' 03-6922471 אצל דבורה ניר.

* ב-28.11.94 הונפק דף מזכרת "ברכת אגודת סוחרים הבולים בישראל לעושי השלום ישראל-ירדן" ובה חותמת בנוסח הנ"ל, שהוטבעה ביריד הבולים בדזנגוף סנטר.

* רשות הדואר מודיעה, כי מספר הגלופה החדשה במכונה לטביעת בולים בדואר בלפור בבת-ים הוא ד'527, ולא "811", כפי שפורסם בטעות.

* קשרי הדואר עם רואנדה חודשו לגבי מכתבים וגלויות בלבד.

* חותם-אירוע למלאת 25 שנה לאוניברסיטת ב"ג נגב הופעל בדואר המרכזי בבאר-שבע ב-9.11.94. הונפק גם דף מזכרת.

* חותם-אירוע למלאת 60 שנה להתאחדות התעשיינים בירושלים הופעל בדואר המרכזי בירושלים ב-16.11.94.

* חותם-אירוע לחנוכת המחלקה הפסיכוגריאטרית בבית-החולים בכפר-שאול הופעל בדואר המרכזי בירושלים ב-7.11.94.

* סוכנות-דואר מסוג א' נפתחה ב-1.11.94 באזור התעשייה "קניון העיר" באילת. במקום הוכנס לשימוש חותם "אילת 13", שהיה בשימוש בבית-הדואר באילת.

* חותם-אירוע לכבוד ביקור נשיא ארה"ב ביל קלינטון הופעל ב-27.10.94 בסניף הדואר שבמשכן הכנסת וגם בסניף שברח' יפו בירושלים.

* ב-20.11.94 התחיל בסניף הדואר "בלפור" בבת-ים השימוש במכונה לטביעת בולים, גלופה ד'811".

* ב-30.12.94 נפסקה בדואר מכירת הסדרות הבאות: אצ"ל, לח"י, הסרט העברי, שמורות טבע, באהיים; מושגי מדע, המכביה ה-14. רקח.

* ב-25.12.94 הוכנס לשימוש בירושלים חותם-אירוע לעשור "מבצע משה" והונפק דף-מזכרת, שניתן להזמינו אצל יונתן, טל' 03-5377493.

* ב-28.12.94 הוכנס לשימוש בירושלים והונפק דף-מזכרת לציון הקשר התרבותי הראשון בין ישראל והוותיקן, בשיתוף עם מוזיאון ארצות-המיקרא, ירושלים בתערוכת "היהודים והקיסרים ברומא העתיקה". פרטים אצל יהודה לוי-אלדמע, טל' 02-611066.

תווית מס"ד מכנס-הבולאים

* חותם אירוע לכבוד חידוש קשרי-הדואר ופתיחת שירות-דואר בינלאומי עם מרוקו הופעל ב-1.11.94 בדואר המרכזי בירושלים. אספנים שלא הספיקו להשיג את החותמת, יפנו למר יואב אייזנברג בשירות הבולאי ביפו (טל' 03-5123935) וייעצו. שירותי דואר וחבילות עם מרוקו חודשו עוד ב-26.10.94. מחירו של מכתב בדואר-אוויר 1.70 ש"ח; בדואר ימי 1.10 ש"ח. חבילה עד 1 ק"ג – בדואר-אוויר 42 ש"ח; בדואר ימי 23 ש"ח. הדואר המהיר נפתח ב-1.11.94 לערים הראשונות.

מספר חותם חדש	מספר חותם ישן	החלפה או חדש	שם היחידה	יישוב
314	188	החלפה	מרכזת צפון	תל-אביב
315	107	החלפה	מקווה ישראל	
316	108	החלפה		
318	47	החלפה		
319	48	החלפה		
132	72	החלפה	שד' בן גוריון	חיפה
133	84	החלפה	נוה שאנן	
134	85	החלפה		
139	50	החלפה	הגיבורים	
150	39	החלפה	מיון חבילות	
35	11	החלפה	חולון	חולון
15	--	חדש	גבעתיים	יישוב
4	--	חדש	יהוד	יהוד
22	--	חדש	הרצליה	הרצליה
20	--	חדש	כפר סבא	כפר סבא
45	--	חדש	רמת גן	רמת גן
37 ,36	--	חדשים	פתח תקוה	פתח תקוה

* ב- 19.12.94 הוכנסו לשימוש 18 חותמי-דואר חדשים (רי' רשימה), שלא יסופקו למנויי השירות הבולאי במסגרת הזמנתם הקבועה.

מתי התישבו יהודים בברזיל

חותמת מתמיהה במקצת הוקדשה בעיר הברזילאית פורטוראלגרה שבמדינת ריו-גרנדה דרסול ל"תשעים שנות הגירה יהודית לברזיל". הכוונה כנראה, ליישובים היהודים שהוקמו במדינה זו ע"י חברת איק"א בשנת 1904 ושלא שישגו במיוחד. יהודים התיישבו בברזיל מתקופה הרבה יותר קדומה, הן כאנוסים בראשית הגילוי ע"י הפורטוגלים והן כיהודים בני-חורין בתקופה הקצרה של הכיבוש ע"י ההולנדים במאה ה-17.

הופיע מחירון

מחירון חדש לבולי-ישראל הופיע בהוצאת "בולי-הבירה" (ת.ד. 3769, ירושלים) ומופץ חנים ללקוחות. החוברת הצנועה בעריכת ע. רוטנברג נוקבת במחירים, שלדברי העורך "אינם מחירי קניה ומכירה סופיים". נקובים מחירי הבולים (כולל תוויות) עד סוף 1994, עם שובלים ומעטפות יום-ההופעה. מזמינים שאינם לקוחות קבועים יצרפו 3 ש"ח לכיסוי הוצאות המשלוח.

שנה לפטירת נתן קונסטנטינובסקי

בימים אלה מלאה שנה לפטירתו של נתן קונסטנטינובסקי ז"ל, בנו של לב קונסטנטינובסקי, סוחר-הבולים התל-אביבי הוותיק, ייבדל לחיים ארוכים. המנוח, יליד 1943, שהוכרע בדמי ימיו ע"י מחלה ממארת, בוגר אוניברסיטת ת"א, שירת בנח"ל, השתתף במלחמות יו"כ ולבנו, עבד 25 שנים ב"בולי לב", התמחה בבולאות במחיצת אביו ובזכות נימוסי, מיזוג הנוח, אדיבותו והגינותו ידע לקרב לקוחות לעסק, לא פחות מאשר בזכות הידע המקצועי הרב שאגר. ניתן היה לקוות, שבבוא היום ייכנס לנעלי אביו ויהיה אחד מסוחר-הבולים הבולטים בארץ, עד שבא הגורל האכזר ועקר אותו מחיק משפחתו האוהבת. לא רק יקיריו, גם ידידיו הרבים ואנו בתוכם, חשים בחסרונו. בין כה וכה הודיע מר לב קונסטנטינובסקי, כי בית העסק שלו נסגר ב-7 בינואר ועל כך הצער בקרב הלקוחות כפול ומכופל. ש.ש.

ד"ש מהגדוד האוסטרי בגולן

מאז עשרים שנה מקיים הגדוד האוסטרי המשרת במסגרת כח-האוי"ם ברמת הגולן סניף דואר צבאי. סיבה למסיבה אצל בולאי ווינה, שקיבלו ב-15 בנובמבר אישור לחותמת אירוע. בקסקטין "ווילהלם" בבירה האוסטרית התקיימה גם תצוגה של דואר צבאי. במרכז החותמת נראית פתקית ארעית של רישום הסניף בגולן. הכיתוב אומר "1500 אונדוף/אוסבט", ראשי תיבות של הגדוד המפקח על הפרדת הכוחות בין ישראל לסוריה מאז 1974, בעקבות מלחמת יום הכיפורים.

ד"ש למשלחת שוטרינו בהאיטי

עם שיגור המשלחת בת 30 השוטרים והשוטרות לכח הבינלאומי בהאיטי, הצטרפה ישראל לשורת המדינות המחזיקות "שלוחות" בחו"ל. לפי מידע שקיבלנו באדיבות דובר המטה הארצי בירושלים, אין אמנם עומס רב על קשרי-המכתבים עם משלחת ישראל באי הקאריבי, אבל, בכל זאת, יש התכתבות. חלק מן המכתבים היוצאים מהארץ מועברים ע"י נוסעים פרטיים וגם המפכ"ל, בביקורו בהאיטי, נטל והחזיר כמות מכתבים. הואיל וארה"ב היא היוזמת של המבצע הבטחוני בהאיטי, עובר כל הדואר של היחידות הלא-אמריקניות גם כן דרך הדואר הצבאי האמריקני. המען של המשלחת הישראלית הוא:

APO AE 09 372-003, USA
IMPQ, ISRAEL CONTINGENT.

עוד 4 מועדי הנפקה

בשנת 1995 מכין לנו השירות הבולאי – כפוף לשינויים – עוד ארבעה מועדי הנפקה, בנוסף לבולים המופיעים בפברואר. בחודש אפריל נכה לעוד שני עריכים – בעיצוב הזוג אשל – בסידרת המוסיקאים היהודים הדגולים: דאריוס מיו – על רקע האופרה שלו, "דויד" וארנולד שנברג – על רקע האופרה "משה ואהרן". ליום-הזיכרון לחללי מערכות-ישראל יופיע הפעם בול לכבוד חיל-החימוש; כן יכוד ארגון האומות המאוחדות ליום-הולדתו ה-50. כמו בכל העולם, תצוין גם בישראל שנת-החמישים לקץ המלחמה העולמית השניה והדגש אצלנו יושם על שחרור אסירי מחנות-הריכוז והתנודות הישוב הארצישראלי לצבא הבריטי.

ביוני יופיעו הנפקות מוקדשות ליובל חברת הספנות "צים"; משחקי "הפועלי" ה-15, (בעיצוב ח. קיבקיבץ) ספרות ילדים ועפיפונים. בספטמבר יונפקו בולי-המועדים תשנ"ז וסידרה לקראת יובל שני במחלוקת היסטורית-פוליטית: 3000 שנה לחגיגות ירושלים כעיר-דויד ובירת-הנצח שלנו.

בדצמבר מחכים לנו בולי-החנוכה, שכבר היו למסורת כמו גם "יום-הבולאות" וכן 75 שנה לשירותים הווטרינריים בארצנו ו-70 שנה לשירותי הכבאות וההצלה.

בולגריה ומערב אירופה ל"ירושלים 95"

בירת הנצח אמנם לא תארח את תערוכת הבולים העולמית, שנקבעה ליובל המדינה, אך תערוכת "ירושלים 95", שתתקיים בסוף השנה האזרחית החדשה, תהיה אירוע בינלאומי בהחלט, שיוכל להיות מייפן ומבחן כח וכשרונות לקראת השלב הבא.

בימי החנוכה הבאים עלינו לטובה נוכל להתפעל בבניי האומה לא רק מאוספים מקומיים כי אם ממוצגים מובחרים מגרמניה, צרפת, לוסמבורג ובולגריה. לאגף הבינלאומי יוזמנו משתתפים מהארצות הני"ל, שזכו בעבר במדליה מזהבת לאומית, לפחות. באגף הלאומי יוצגו אוספים של ישראלים ברמה של מדלית כסף לאומית ומעלה.

צפויה גם השתתפות מסיבית של סוחרים ושירותים בולאיים ממלכתיים מכל העולם ובולאי ירושלים מתכננים פעילות נוער וחברה ענפה. הפתיחה החגיגית נקבעה למוצ"ש ה-16 בדצמבר והתערוכה אמורה להימשך עד ה-21. ב.

ר"מ ישראל מכבב באוטונומיה

הופעת הבכורה הבולאית של יצחק רבין התחוללה לא בבול ישראלי כי אם דווקא בגליונית, שהנפיקה האוטונומיה. בבול שבמרכזה מוצגת תקיעת הכף ההיסטורית בושינגטון בינו לבין יאסר עראפת עם הנשיא קלינטון בתווך. אותו מעמד נראה גם במעטפת יום ההופעה מתחת לדגל הפלשתינאי. אותו דגל, אגב, מתנופף גם בבול ביחד עם דגל ישראל. הכיתוב אומר באנגלית ובערבית "הסכם השלום עזה יריחו". יום ההופעה היה ה-7.10.94. ביום זה נמכרה הדפית, שהודפסה בגרמניה, לראשונה ביריד הבולים בזינדלפינגן שבדרום גרמניה. הערך הנקוב הוא 750 מיל פלוס 250 מיל לטובת צרכי הרשות הפלשתינאית. (האיור באדיבות מר אורי שליט).

פנין אספיהו ההלאמה

קטלוג גדוש שנאה

שהודפס באנגלית ונושא בספרית התאחדות בולאי ישראל את המספר הסידורי 123, נקרא מעיד על נסיונו העשיר של המחבר, שעשה עבודת הכנה חרוצה ויסודית למען כלל האספנים.

הוא קיטלג את כל הבולים והתוויות שהודפסו בחו"ל ושיש להם נגיעה לנושא. כל הבולים למען הפליטים הפלשתינאים, לציון דיר-יאסין, לטובת הסולידריות עם המחבלים ולהסתה נגד מדינת ישראל מוצגים במדריך מקיף זה, החוסך חיפושים מייגעים בקטלוגים ממי שמתמסר לתיעוד בולאי של הריב הממושך בינינו לבין הערבים. פרטי הבולים מוגשים בצירוף מספריהם בקטלוגים של "מיכל" ו"איור". אנו מוצאים בספרון הנפקות של מדינות, שמאז הופעתו כבר השלימו עם קיומה של ישראל, כמו גם של כאלה שעודן מתעקשות להחרים אותו. בסך הכל מדהים עד כמה נוצלו הבולאות והדואר ע"י שונאינו מבלי שמצאנו דרכים להגיב על כך כיאות.

במבוא לחוברת מביע רלף מנדל תקווה, שיבוא יום ויכלול במהדורה הבאה בולים שיונפקו לרגל חתימת חוזה השלום.

אכן, הגיע הזמן לעדכן את החוברת ולייחל, שיסתם הגולל על פרק טראגי זה והנושא של סכסוך ישראל-ערב לא יזכה ל"יתוספות"...

שהופצו ע"י ארגונים חבלניים, וכן השגת בולים פרו-פלשתיניים שהודפסו בארצות נדחות. האופטימיסטים שבתוכנו מקווים, שריבוי ההנפקות בנושא הסכסוך הישראלי-הערבי יפתח ויילך, אך סלעי המחלוקת עודם מספקים עילה להנפקות, גם לאחר ההסכמים עם אש"ף ועם ירדן. מתעוררת גם השאלה האקטואלית אם, למשל, בולי "הרשות הפלשתינית" שייכים ל"סיכסוך" או שצריך לפתוח דף חדש...

אחד האספנים הוותיקים ביותר של הנושא, רלף מנדל, ריכז בשנת 1991, בחוברת בת קרוב ל-50 עמודים, את כל מה שאגר ולמד. הסיפרון,

סכסוך ישראל-ערב הוא אחד הנושאים הבולאיים-הפופולריים ביותר בקרב אספנים בארץ. יש "מכורים לנושא", שהשכילו לצבור במרוצת השנים אוספים "מוזיאליים" ממש והמחזיקים במוצגים ובמסמכים יחידים במינם, שמאיירים וממחישים את ההיסטוריה המזרח-תיכונית העקובה מדם בחמשות העשורים האחרונים.

מבחינת האיסוף נראה הנושא פשוט, לכאורה, שכן חומר מתאים מצוי בשפע בישראל ובחו"ל. אין כאן טעם לחתור "לשלמות" של אוסף. כל דיכפין ראשי לבנות את אוספו לפי מושגיו האישיים באמצעות הדוגמאות, שידו וכיסו משיגים. מצד שני, קיים קושי לא מבוטל לגבי האספן הישראלי: אין להעלות על הדעת, שאוסף ראוי לשמו לא יכלול גם פריטים, שניבצר מאזרחי ישראל להשיגם בשוק הבולאי החופשי בארץ: כל אותם בולים, שמתייחסים לנושא אשר הונפקו בארצות מוסלמיות ואחרות, שנחשבו אצלנו שנים רבות כאיכות או עויות. הסחר בבולי מדינות שכאלה, בעיקר מדינות ערביות, אפילו נחשב לעבירה על החוק. סוחרי בולים בישראל עשו, לפעמים, מאמצים בלתי שכחים על מנת להשיג עבור לקוחותיהם בולים המצויים רק בחו"ל. קשה ביותר היתה השגת כל מיני "סינדרלות", תוויות תעמולה,

הבנים החורגים של עולם-הבולים

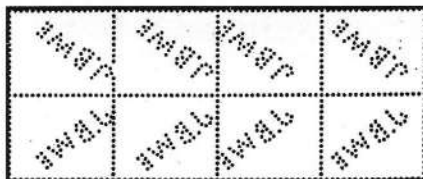
גלויה בריטית מחוררת מ-1873: ההחתמה בצד

סירוס מרגיו של שיני הניקוב. קשה לומר, שהדבר הוסיף לפופולריות של בולים מחוררים... שתי מדינות, לפחות, הנפיקו בולים מחוררים כהוצאה מן המניין: גיאנה הבריטית הדפיסה ב-1882 שני ערכים וחיררה כל בול במילה "ספסימן" (דוגמה) וזאת לא כדי למנוע גניבות אלא זיופים. איפה ואישים נתגלו, עקב השמטה במקונת-הניקוב גם עותקים בלי החירור. ופאראגואי, בשנת 1893, הנפיקה בול בן 10 סנטאווס, שמצוי אך ורק עם חירור. הדואר בארצות-הברית הקפיד מאד, שהחירור לא יקלקל את צורת הבול וקבע, כי אסור שהסימן או האותיות יהיו יותר גדולים מחצי אינץ' ושהחוררים יהיו בקוטר שיעלה על 1/32 אינץ'...

בריטניה השתמשה בחירור, לאחר שהתברר לה, כי הרכבת הדפסית-רכב לסימון בולי-שירות אינה יעילה די הצורך. משרד-המיסור הבריטי החל בשלהי תקופת וויקטוריה ובימי מלכותו של אדוארד השביעי לחרר בולים מן המניין באותיות "B.T." (ראשי התיבות של "BOARD OF TRADE") מאוחר יותר החל המדפיס הממשלתי להנפיק למשרדי הממשלה בולים מחוררים באותיות "SO" (ראשי תיבות של "STATIONERY OFFICE") עם הכתר האנגלי ביניהן. בולים מחוררים כאלה נועדו לביול מכתבים וחבילות מעל לתעריפים הרגילים, כולל דמי-דיוש. המומחים לא החליטו עדיין אם יש לשייך את החירור מסוג זה לאמצעי-המניין נגד גניבות ושימוש לרעה, או שזהו ציון המסווג את הבולים כבולי-שירות. למוסדות שהשתמשו בבולים מחוררים הצטרפו גם גורמים רשמיים למחצה כמו המחלקה למחקר מדעית-עשיית (DSIR).

לבסוף, קשה היה למצוא ארץ, שלא חיררה. הניקוב לצרכי-בטחון הורחב גם על גלויות-דואר ובולי-הכנסה, שלא נועדו למטרות דואריות. לגבי הצורות והטכניקות של החירור לא היו, למעשה, שום הגבלות. היו אותיות פשוטות בלבד - והיו קישוטים "אמנותיים" ממש. בארץ-המקור קראו לבולים מחוררים בשם "SPIFS" (ספיפס), ראשי התיבות של "STAMPS PUNCHED WITH INITIALS OF FIRMS" אבל, בסופו של דבר ניקלט בנהג הבולאי הכינוי האמריקני "פרפינס" (PERFINS), שהוא קיצור של "PERFORATED INITIALS".

בתקופה "החלוצית" היו מחוררים גליונות שלמים והיו שכלולים ופיתוחים שונים למתקן של הממציא הבריטי סלופר. אחר-כך, מטעמי חיסכון בזמן, היו מקפלים את הגליונות וע"י כך נוצרו שני מצבים שונים של חירור. לאחר-מכן היו מקפלים גליונות גם במהופך וכך נוצרו

פוזיציות שונות נוצרות ע"י קיפול

אפילו ארבעה מצבים שונים. בשנות ה-20 של המאה הנוכחית הונפקו בארצות שונות גם בולי-סלילים, שבדרך כלל הראו את החירור כאשר ניתן לקרוא את האותיות או להות את הסימן מן הצד הקדימי של הבולים. חלק מן הבולים הללו גם הופדו בשיטות אוטומטיות וע"י כך התקבל, במיוחד בבולים בריטיים,

מי מאיתנו לא נתקל בשלב כלשהו בקאריירה הבולאית שלו בבולים "מרגיזים", שהושחתו ע"י חורים קטנים המתבלטים, בעיקר, כאשר הופכים את הבול ומניחים אותו על מישטח שחור?

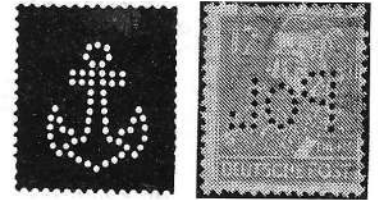
ה"מחוררים" המכוערים האלה, כפי שמכנה אותם המילון למונחי-הבולאות, שיצא לאור בשיתוף האקדמיה ללשון העברית, התאחדות בולאי ישראל והשירות הבולאי, היו - כמעט מאז ראשית תחביבנו - בני החורגים. אספנים התייחסו אליהם בבוז והעדיפו להשליכם. באלבומים נמצא להם מקום רק במידה, שלא היה לבעליהם עותק חלופי "שלם". אספנים מקפידים מאד על איכות - ובול עם חורים נחשב לקרוי, מקולקל, נטול-ערך.

גילם של המחוררים כמעט כגילם של הבולים עצמם. ב-1840 הופיע הבול הראשון בעולם ומקץ 28 שנים בלבד ביצצו גם החוררים הראשונים. שתי ההמצאות מקורן באנגליה. הסיבה היה הכרח בלי-גונה כדי להלחם בהרגל מגונה: מכת-הגניבות. זמן קצר אחרי הופעת "הפני השחור" כבר התברר לחברות, מפעלים ורשויות, שעובדים, חלקם לפחות, רגילים לקחת בולים ולהשתמש בהם לתכתובת הפרטית שלהם או, מה שגרוע יותר, נוטלים בולים של מעסיקיהם ומחליפים אותם באנשי-הדואר תמורת החזר מזומנים, שכן בולי-דואר נחשבו למעין "הליך חוקי".

בתחילה ניסו למנוע את הגניבות ואת הניצול לרעה ע"י מתן רשות לימשתמשים גדולים של שירותי-הדואר להרכיב הדפסית-רכב על הבולים שרכשו. נוהג זה החל בשנת 1856 והלקוחות הסיטונאיים הרכיבו אז את הדפסית-רכב בצד הקדימי. השיטה נאסרה והדפסית-הרכב הורכבו רק מאחור. אלא שבשיטה זו אי-אפשר היה לזהות בולים, שכבר הודבקו על מעטפות. נתעורר, איפוא, הצורך ל"חבל תחבולה" חדשה ואותה אנו חייבים לגיזף סלופר, שהמציא מיתקן-ניקוב פחות או יותר יעיל בשנת 1867. לאחר שרשם את הפטנט, קיבל מהדואר הבריטי רשות ליצר ולשווק את המצאתו, ב-13 במרס 1868.

השיטה החדשה לסימון הבעלות מפני גנבים פנימיים ושוודדים העלולים לפרוץ למשרדים מבחוץ קנתה לה מהלכים בממלכה המאוחדת והתרחבה חיש-מהרה גם ליבשת-אירופה: בלגיה (1872), צרפת, גרמניה, דנמרק ושווייץ (1876), אוסטריה-הונגריה (1877) העניקו לחברות פרטיות את זכות החירור וגם הממשלות עצמן החלו משתמשות באותה דרך כדי לסמן בולים שנועדו לביול דואר רשמי.

החירור למטרות רשמיות נעשה גם בקדמה שניקבה בולי-שירות באותיות "OHMS" (בשירות הוד מלכותו/ה). באוסטרליה חיררו בולים לשימוש ממשלתי באותיות "OS". בוואריה חיררה את האות "E" כדי להכשיר בולים מן המניין כבולי שירות לשימוש מינהל הרכבות; לוכסמבורג חיררה לאותה מטרה את המילה "OFFICIEL". ברוסיה חיררו עד 1925 במילה "דוגמה" (אוברסץ) בולים שנועדו למטרות הדגמה. צילה חיררה ב-1873 גם

חירור אמנותי (משמאל) ו"משטרה" (מימין). שניהם מגרמניה

כלילים שנועדו לכך. הונגריה חיררה בשנים 1921-24 את שתי השורות האמצעיות של גליונות-בולים בשלוש נקודות זעירות בצורת משולש, כדי למנוע קניות סיטונאיות של עריכים מסוימים ע"י ספסרים. ההיסטוריה הפילטלית מכירה גם חירור המוני של בולי-שירות כדי למנוע גניבות או ניצול לרעה ובאורוגוואי, למשל, הנהיגו ב-1901 סימן-חירור נפרד בשביל כל מחלקה ממשלתית. שכנתה הגדולה, ארגנטינה, היתה שנים רבות מחררת נמרצת וכל מיניסטריין השתמש בראשי תיבות משלו. חירורים נעשו בזמנים שונים בארצות שונות על מנת למנוע גניבה של עריכים גבוהים מעל דפי-אוסף שנמכרו לאספנים, למשל בחבל הסאאר בשנים 1921-23. אותיות קטנות מחוררות בבולי רוסיה מהשנים 1889-1913 עשויות להעיד, כי שימוש להתחשבות עם שוכרי תאי-דואר.

בהולנד הכניסו לשימוש בשנות ה-20 מכוונות אוטומטיות להדבקת בולים ואלה הוזנו בסלילים, שהורכבו מגליונות נורמליים שפורקו. הפסים שמהם נעשו הסלילים ניתנים לזיהוי מפני שהדואר ההולנדי סיפק לחברות שרכשו אותם מיתקן מיוחד כדי לחרו בו את הבולים שקנו. לאספנים של בולי-הולנד כדאי מאד לעקוב אחרי הבולים המיוחדים הללו, מפני שהשתמשו בהם כ-65 חברות בלבד ועל פי החירור גם ניתן לסווג את סלילי הבולים הראשונים של הולנד.

פרק בפני עצמו מהווים חירורי "פול" של גרמניה. האותיות "POL" המחוררות המצויות מאז 1926 בבולי גרמניה הן קיצור של המילה "POLIZEI", משטרה. בעיר-הבירה ברלין ולאחר מכן בפרוסיה כולה (מאז 1930.8.4) היה

על הציבור בערים הגדולות לרכוש בולים מן המניין או בולי-שירות ולצרפם לכל פניות בכתב אל המשטרה על מנת לקבל תשובה, שלא תעלה כסף למדינה. לאחר-מכן נמצאו גם מדינות גרמניות אחרות, שהנהיגו חירור כזה. בגרמניה כולה נשמר הנהג עד 1941, בקירוב. בעיר אסן — עד 1944. בשנים 1945-56 חודש הנהג בעיקר לגבי פניות למירשם התושבים, לשם חיפוש קרובים. שימוש אחרון בחירור מתועד מן העיר אובראהוזן מהשנים 1985-88.

חירור "פול" נעשה בכל עיר ועיר לחוד ולכן קיימים כחמישים סוגים שונים של כתובת זו. בול בנפרד. על פי הטיפוס ניתן לקבוע היכן נעשה החירור וגם לגלות זיופים בקלות יחסית. גם בתקופת השימוש של הבולים וגם לאחר הפסקתו קיבלו אספנים רבים "חירורי-חסד" רבים באמצעות המכשירים המקוריים, כך שבולי "פול" מחוררים בלתי-חתומים הם, למעשה, נטולי ערך. האספנים הרציניים מתמקדים, איפוא, במכתבים שלמים או,

"דוגמה" מעבר-הירדן ו"רשמי" מלוקסמבורג

לפחות, בגזירים שבהם מתנוססת חותמת ברורה. חלק מן הבולים המחוררים משויכים למדור בולי-השירות ומבוקשים, פחות או יותר, על פי הדירוג הערכי של עיר המוצא. (האספנים ייטיבו להיזהר אם וכאשר ייתקלו במילה "POL" בבולים של דנמרק. כאן הכוונה לא למשטרה אלא לאותיות הראשונות של שם העתון היוקרתי "פוליטיקן". אגב, דנמרק היא אחת המחררות העקביות עד ימינו אלה. קיימת בה עמותה שקדנית של אספנים המתייחדים לנושא ומוציאים קטלוג בהמשכים).

בבולי גרמניה נדירים ביותר מחוררים שהונפקו עם תוספת סעד. ברוב המקרים, לא גילו חברות גדולות נדיבות-לב ולא רכשו בולים כאלה על מנת לחררם. עם זאת, קיימות סדרות של בולי "סיוע חורפי" מהשנים בין שתי המלחמות העולמיות עם חירור של פירמות מסחריות. כמו בדנמרק, קיימת גם בגרמניה אגודה חרוצה העוסקת בתיעוד החירורים ומפרסמת את תוצאות מחקרה בדפי קטלוג היוצאים לאור מפקדה לפקידה. חירור אבל ב"בגדול", כלומר של חורים גדולים בבולים נועד, למעשה, לא כדי למנוע גניבות או שימוש לרעה,

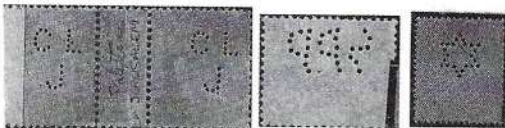
אלא לביטול ערכו של הבול. למשל, ספרד החלה ב-1870 לנקב בולים בחור גדול אחד לגבי שימוש פיסקלי או תשלום העברת מיברקים. ארגנטינה ניקבה באותה צורה בשנים 1892-1930 לצרכי התחשבות משלוח עתונים בדואר. הארגנטינאים חיררו גם בצורת כוכב או מלים המעידות על ביטול הערך.

בריטניה, ארה"ב וכאמור גם דנמרק, מוסיפות לחרר בולים גם כיום, אך ברוב המדינות בעולם חדלו מן השיטה הזאת. ההתפתחות של מכוונות הביול בשנות ה-20 סיפקה לפירמות ולמשרדי שלטון אמצעי יעיל יותר לפקח על הוצאותיהם למטרות משלוח מכתבים.

ההתעניינות באיסוף בולים מחוררים התעוררה ביתר-שאת בשנים האחרונות במגמה להעשיר את התמטיקה. חירורים רבים של מפעלים, למשל, מתאימים מאד להשלמת מוצגים לפי נושאים. היות והחומר מהסוג הזה לא היה פופולרי בשנים עברו, גם לא נותר ממנו הרבה, כך שבמקרים לא מעטים ניתן להניח, שהוא אפילו נדיר למדי. חוקרי החירורים הופכים ממש להיסטוריונים ובלשים בולאים כשהם מתחקים אחרי המקור והפירוש של בול מחורר זה או אחר. מי שנתקל בבולים מחוררים על מכתבים ישנים, שלא ימאס בהם ולא יזלזל כי המחקר צופן בחובו הפתעות לא מעטות!

ולבסוף, נשאלת השאלה, מה כל זה נוגע לנו, לאספן בישראל? שהרי מעולם לא נתקלנו בבולים מחוררים של דואר-ישראל!

ובכן, גם בארצנו יש למחוררים רקע היסטורי מרתק בתקופה העות'מנית והמנדטורית. לראשונה, פוגשים אנו בחירורים בבולים של הדואר האוסטרי בארץ-ישראל בעידן

משמאל לימין: הבנק הצרפתי בירושלים, קק"ל (בעברית) ומגן-דוד גרמניה

הקפיטולציות. הדואר האוסטרי בארץ היה היעיל והפופולרי מכל השרותים המקומיים והזרים. מוסדות הירבו להיעזר בו. מאלה נמנה, לפי סדר הנדירות, את החירור "APC" — של בנק אנגלו-פלשתינה; "CLJ" — ראשי תיבות של "CREDIT LYONNAIS JERUSALEM" (סניף הירושלמי של הבנק הצרפתי הגדול); "O & M" — חירור יקר המציאות מכולם שלא נחקר די צרכו ומעיד על בולים שנשלחו על תכתובת של "OBSERVATORY AND MUSEUM". יצוין, כי חירורים באותיות "APC" של אנגלו-פלשתינה קומפני קיימים בשמונה מצבים שונים, באלכסון מלמעלה למטה, מימין לשמאל וכו' (על פי קיפולי הגליונות כפי שתוארו לעיל).

אמנים שלחו שלום ואחד הפריח יונה

חותמת האירוע לפתיחת התערוכה

הצייר אייזמן: לא העתקתי

מיכאל אייזמן, יליד ת"א (1943), אמן שלמד 5 שנים בוויסבדן שבגרמניה ולימד במידרשה לאמנות וביצלא"ל, מרבה לעבוד בחו"ל, בעיקר בארה"ב.

בתגובה ל"פרשת-היונה", אמר לנו:

"לפני כחמישה חודשים פנו אלי ממוזיאון-הארץ ומסרו לי, שמעטפה עליה ציירתי את היונה ב-1979 תשתתף בתערוכה של "אמנים שולחים שלום". את היונה עם "התוספות" הצבעוניות שלי – צבעי הדגלים של מצרים וישראל – הכנתי לרגל הופעת בול השלום עם מצרים. שאלו אותי מהמוזיאון עם אני מסכים, שהמעטפה שלי תופיע בקטלוג התערוכה והסכמתי, לאחר שהראו לי את המעטפה, שלא ראיתיה 16 שנים. בפגישה שהתקיימה במוזיאון עם האחראים להכנת התערוכה, הצעתי להשתמש ביונה בעיצוב שמדובר בו להכנת סיכה והרעיון התקבל (גם לגבי הכנת חולצה ומוצרים אחרים). אמרתי שאינני דורש תמורה ורק סוכס, שאקבל סיכת-זהב אחת וכמה מכסף.

באשר לרעיון, אני מודה, שראיתי ציור כזה בחוברת פוליטית כשעבדתי כמורה במכון לאמנות בבת-ים, מאז שנת 1969. בשעתו היו במכון הרבה מרצים ומורים מפולין ומרוסיה, שהביאו איתם כל מיני מגוינים, שנשמרו בספריה הקטנה. תוך כדי דיפדוף באחד מהם נתקלתי בציור מעין זה, אבל לא בצורת בול. לא ראיתי

דמיון מדהים גילה קוראנו דודו לבני מניר-דוד בן שתי יונים: יונת השלום הרוסית ויונת השלום הישראלית.

הראשונה הופיעה בשנת 1976 בבול סובייטי ("מיכל", 4511) שיצא לרגל קול-קורא מטעם "מועצת השלום העולמית", שנועדה בשטוקהולם ותבעה להפסיק את מירוץ החימוש הבינ-גושי. הבול בן 4 קופיקות מציג כמוטיב מרכזי יד, שהבוהן שלה מסוגנת בצורת יונה. היד מחזיקה בקולמוס המסתיים בנוצה או, לפי גרסה אחרת, בענף של עלי-דפנה. שמו של מעצב הבול יבגני אניסקין.

היונה השנייה מתעופפת אלנו מתוך חותמת אירוע של דואר ישראל, שהוכנסה לשימוש במוזיאון ארץ-ישראל בת"א, ביום 11 באוקטובר 1994, לרגל פתיחת התערוכה "אמנים שולחים שלום" בביתן לתולדות הדואר והבולאות.

החותמת עוצבה ע"י שלמה זבדי על פי מה שמתואר בדף הסבר מודפס מטעם המוזיאון, כ"ציורו של האמן מיכאל אייזמן".

הרעיון בחותמת הוא אותו רעיון עצמו: היונה-הבוהן ואפילו אותה "פוזיציה" של היד. ההבדלים הם מזעריים.

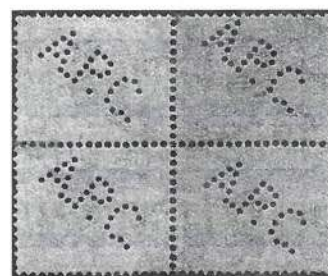
ולא זו בלבד, אלא שהמוזיאון מנפק גם "סיכת שלום" (בזהב, כסף וכסף-מט) שמבוססת על אותו ציור של "מיכאל אייזמן" וגם חולצה מאוירת, שניתן לרכוש אותן בחנות המוזיאון ושגם ניתן כשי לאורחים שהמוזיאון חפץ ביקרם. בהסבר נאמר: "הסיכה בנויה משני רבדים המתלכדים יחד: יד אוחזת חרט ויונה ובפיה עלה זית". מחיר הסיכה בזהב 640 ש"ח; בכסף ובכסף-מט – 92 ש"ח. למנויי המוזיאון 25% הנחה.

מה שלא כל כך "מתלכד" זה שני הרבדים של מקוריות וחשד לפלגיאט.

הבול הסובייטי שהופיע ב-1976

בראשית השלטון הבריטי בארץ, מוצאים בולים מחוררים מסדרת "לונדון II" ובהם האותיות "APC" כני"ל ו"קק"ל" (בעברית).

חירור אפ"ק בצמדת-מנדט

אלה נדירים יחסית (והופיעו בשוק גם חירורים מזויפים).

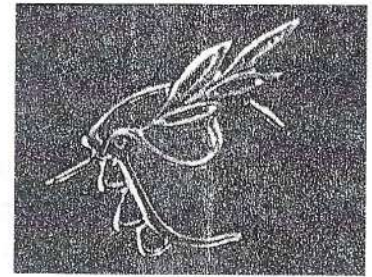
אולם הנדיר מכולם הוא חירור האותיות "PG", ראשי תיבות של "פלשתינן גאורגמנט". עד כה נמצא רק עותק אחד של בול, לא על מעטפה. עם הופעת סידרת בולי-הנוף של ארץ ישראל המנדטורית חוררו בולים אלה ע"י בנק אנגלי-פלשתינה (APC) והקרן-הקיימת (KKL). אלה נדירים למדי וכמעט לא נראו על מעטפות שלמות. גם לאספני "יודאיקה" יש מה לחפש בשטח זה. בבולים גרמנים מתחילת המאה מצויים על מכתבי הקרן-הקיימת חירורים של האות "Z" שמוכיחה כי המכתב נשלח ע"י מוסד ציוני. ערכן של מעטפות כאלה בין 300 ל-700 דולר. בעשור האחרון נראתה רק מעטפה אחת כזאת בשוק. לשיא התעלתה מעטפה עם חירור "Z" בתוך בול גרמני מצי בן 15 פניג, שנשלחה ב-1917 ע"י הקרן-הקיימת בברלין לד"ר וולטר שטרן בקניגסברג. המעטפה היחידה במינה, שהוצעה במכירה פומבית של ד"ר וואלך ב-1990, היתה שווה לאחד האספנים 800 דולר והוא שילם בלי להניד עפעף!

נדירים יחסית גם בולים גרמנים מלפני המלחמה העולמית הראשונה עם חירור האותיות "JG", ראשי תיבות של "יידישה גמיינדה" (קהילה יהודית), שבאחרונה נראו בשוק במכירה פומבית אצל יעקב צחור ב-1991. כן נדירים חירורי מגן-דוד. סביר להניח, שבשטח זה עוד נכונות הפתעות לא מעטות לאספן המוכן להטריח עצמו ולהשקיע מאמץ בחיפושים.

"קהילה יהודית" מגרמניה

רעיון רוסי, ביצוע ישראלי

הסיכה הנמכרת בכסף וזהב

מעולם יונה כזאת על הבול הסובייטי. זה נראה אז יותר כמו איזה "לוגו" או סמל מסחרי. אבל, זה נחרת בזכרוני באופן תת-מודע ונשלף רק בשנת 1979 כאשר הוזמנתי לעטר את המעטפה. זה ענין של זיכרון וויזואלי. עשיתי "אקסטוליזציה" של הרעיון ולא רשמתי על זה שום זכות-יוצרים. המקצוע שלי מחייב לזכור דברים כאלה. אינני נוטל כתר שלא שייך לי. גם לא השתמשתי ביונה המסוגגנת הזאת למען הפקת רווחים כלשהם. באשר ליונה המתנוססת בתוך החותמת

המעטפה מ-1979 כפי שעוטרה ע"י מיכאל אייזמן

וצף מבלי שארצה להתקשט בנוצות לאילי. דברים כאלה קורים. בכול הסובייטי עם היונה לא נתקלתי מעודי."

לתערוכת "אמנים שולחים שלום" – לא שאלו אותי בכלל ולא הודיעו לי, שמשתמשים בציור הזה. אני חוזר ומדגיש, שלא ביצעתי שום פלאגיאט במודע. איכשהו נאגר הציור במוחי

בולי הבירה

** מכירות פומביות של בולים, מעטפות, יודאיקה, מטבעות ושטרות.

** נציגים בלעדיים של החברות המובילות בעולם בשטח האלבומים, קטלוגים ואביזרים לאספנים.

Davo, Michel, Gibbons ואחרים.

** קניה, מכירה, בדיקה והערכת אוספים.

** המכירה הפומבית הבאה תתקיים בתחילת 1995.

** מחירון/קטלוג חדש 1995, שלנו לבולי ישראל, ישלח לכל דורש תמורת בולי דאר תקפים למשלוח בסך- 3 ש"ח.

משרד: בן יהודה 23 ירושלים קומה ב'
טל: 02-245623 ת.ד. 3769 ירושלים
91036. פקס: 02-234607

WALLACH

ד"ר ואלך מכירות פומביות

Dr. WALLACH PUBLIC AUCTIONS

קניה, מכירה

והערכת בולים מקצועית

בולים, מעטפות, מטבעות, יודאיקה.

קהל קונים ומוכרים מחמש יבשות.

קודיט בינלאומי במכירת

אוספים מהנדרים בתחום.

צלצל ונגיע אליך!

חדך יצא 17, רחובות ת.ד. 1414 רחובות

טל. 08-467274, 08-461010, 08-464946

בולי אשדוד אוספי בולים ציטכו בע"מ מכירות בולים מכל העולם ציטרון אברהם אשדוד, אזור י"א, רח' גלעד 21, טל. 08-553111	בולי אדי א.לופוביץ פתוח: א'-ה' 10-17 שישי 10-14 רח' אחד העם 38 תל-אביב טל. 03-5601068 (פינת רח' אלנבי 112)
מוטי ברש-בולי דיזינגוף בולים- ישראל וח"ל- מכירה, קניה, הערכה מטבעות ושטרות אלבומים ואביזרים המבחר הגדול ביותר בארץ!! דיזינגוף סנטר ת"א חנות 420, טל. 03-5251552, 03-5715228, פקס. 03-5715228	אמינות בולים, מדליות, מטבעות ושטרות קניה, מכירה והערכה בן-יהודה 55 ת"א, טל. 03-5220648, 03-223905
בולי גלעדי בולי ישראל (שנתונים) יבוא אלבומים בולי חו"ל חתומים בכמויות לפי נושאים וארצות, בולי חו"ל חדשים בעלי חיים, אמנות, יודיאקה וכו'. רח' אלנבי 76 ת"א, קומה ב', טל. 03-663871	ב.-אל פילטליקה בע"מ ת.ד. 4349 ילדים! נא לדרוש את אריות הבולים שלנו. כמו כן אנו ממשיכים במבצע החלפת בולי ישראל בסדרות בולי חוץ
נציג קטלוג BALE (באנגלית) ו- PHILEX (בגרמנית) סוכנות-משנה של הרשות הפלסטינאית PALESTINE AUTHORITY (GAZA-JERICHO) ה.ש. פילא (אורי שליט) ת.ד. 4933 ת"א 61040, טל. 03-5177466, 03-6957652	בולים מטבעות שטרות קניה מכירה הערכה לאספן החובב הורוביץ פתוח: 10-15. יום ה' סגור רח' אלנבי 52, תל-אביב טל. 03-5178251
בולי מוגרבי סוכנויות יבוא אביזרי בולאות ייצור אלבומי מעטפות, בולי ישראל ויודיאקה כל מה שתבקש מהעולם בבולים ומעטפות כולל מינויים. בולי אוטונומיה שעות הפתיחה: 13:30 - 10:00, 19:00 - 16:00, בימי שלישי אחה"צ- סגור רח' פינסקר 5, תל-אביב, טל. 03-5289012, פקס. 03-5251240	לידרמן מטבעות, בולים, עתיקות וספרים רח' בן-יהודה 18, תל-אביב 63802 טל. 03-299453, פקס. 03-5253368
בולי רומנו למכירה בולי אנטרטיקה, פוקלנד, סאוט-ג'ורג'יה, נושאים, ציפורים, אוניות, אומנות וכדור-רגל. ניתן לעשות הזמנות בדאר. סוכנות בלעדית לאביזרי בולאות LINDNER מען 03-5463664, ת.ד. 23274, חנות 03-5282790	שניאור-בולים מבחר בולי ישראל וח"ל, שירות חדשות לפי נושאים ומדינות, סוכנים לאלבומים ואביזרי בולאות. חיפה, יפו 40, טל. 04-512134, פקס. 04-246096
התאחדות בולאי ישראל הספריה הבולאית של התאחדות בולאי ישראל פתוחה לקהל בימי ג' וה' בשעות 16.00-19.30 ת.ד. 4523 ת"א 61045, טל./פקס. 03-295547	אליק רינק בולים ומטבעות רח' פינסקר 2, ת"א טל/פקס. 03-297192 ת.ד. 4124, מען. 03-5227922
	מועדון אילת לבולאות שרות חדשות מ-34 ארצות ונושאים מכל העולם שנתונים מ-1958 - 1994 — הכל במחירים נמוכים ת.ד. 542 אילת 88104, טל. 07-373215, פקס. 07-374217

אמנות-מוצרים בולאיים (ישראל) בע"מ. ART-PHILATELIC PRODUCTS (ISRAEL) LTD.

מעטפות מיוחדות * מעטפות יום ראשון * מוצרים
בולאיים מיוחדים ומהודרים * מהדורות ממוספרות
ומוגבלות בכמויות

אפשרות למנוי קבוע מ-1.1.95
לפרטים: טלפון או פקס 03-5400256
או ת.ד. 1248 רמת השרון 47100

הכנס השמיני של בולאי ישראל

עם נעילת הכנס נותרו מספר מצומצם של דפי
מזכרת המוצעים למעוניינים עד לאזילת המלאי.

מחירו של דף מזכרת הוא 35 ש"ח

(דמי משלוח 2 ש"ח).

נא לפנות בהזמנות בצירוף התשלום להתאחדות

בולאי ישראל ת.ד. 4523 ת"א 61045

הפרופסור היהודי נתן את הדחיפה

כל מיני טקסטים ותמונות, למטרות רשמיות, מסחריות ופרטיות. ואמנם, המסחר הירבה להשתמש מלכתחילה בפני הגלויה ובאחוריה למטרות פרסומיות. אחד השימושים היותר נפוצים של גלויות במאה ה-19 ובראשית המאה ה-20 היה כדי להודיע מראש על ביקורי סוכנים של חברות תעשייתיות ומסחריות – שהרי הטלפון היה עדיין בחיתוליו ומנויי הרשת היו מתי מעט.

רק אספנים מושבעים יודעים, שבאמצעות אחדות מכר הדואר גם קונטרסים, שהכילו שש עד עשר גלויות מנוקבות בצד אחד כדי שיהיה ניתן לתלוש אותן בקלות וכן היו בשימוש תקופה קצרה יחסית "גלויות-דף" עם ניקבוב בין גלויה לגלויה. אלה נמכרו ביחידות של שש גלויות – כדי שיהיה יותר נוח להכניסן לתוך הגלילים של מכוונות כתיבה.

גודלן של הגלויות השתנה מארץ לארץ. הראשונות היו קטנות יחסית, כנראה משום שחלה עדיין הגבלה על מספר המלים הכתובות. עד היום יש מדינות המעדיפות גלויות קטנות כדי להפחית ממשקל שקי הדואר או מסיבות הקשורות בטיפול ובמינון. היו מדינות – בעיקר באמריקה הלטינית – שהירבו להנפיק גלויות כפי שהנפיקו בולי-זיכרון, משום שהאיסוף של כלילים נעשה פופולרי ביותר לקראת סוף המאה ה-19. לפי כך ניתן למצוא בשוק כמויות אדירות של גלויות בלתי-משומשות מכל מיני ארצות אכזריות במחירים מנוכחים ממש. מאידך, הפכו גלויות משומשות לחלק חשוב ובלתי-נפרד מאוספי "תולדות-הדואר".

האספן הנבון ייטיב לעשות עם בשטחי התעניינותו והתמחותו יבדוק היטב גלויות ישנות שעברו בדואר ויחפש בהן חותמות נדירות, תאריכים בעלי משמעות, הפניות בלתי שכיחות וכו'.

בימינו, עקב המהפכה המתחוללת עם עלייתן של שיטות תקשורת חדישות ומהירות יותר – טלפון, טלקס, פאקס, מחשבים – פוחת והולך השימוש בגלויות בכל העולם. מקץ 125 שנה דומה, כי עידן הגלויה למטרות תכתובת ופרסום נכנס לשלבו הסופני.

הגלויה הראשונה משולבת בחותמת האירוע לפתיחת התערוכה בווינה

הכליל הגרמני הראשון הונפק לאחר מכן בממלכת ווירטמברג.

המשק הגרמני המתרחב קידם בברכה את החידוש התקשורתי, שהיה שימושי ביותר להעברת ידיעות, שלא היו טעונות סודיות כלשהי. גם הציבור הרחב היה מרוצה, משום שבגלל הגבלות-התוכן, ניתן היה לוותר בגלויות על פניות הנימוס המסורבלות, שהיו מקובלות מאז ומעולם בראשית מכתבים ובסיומם. אלא מה: עד מהרה חלה ירידה משמעותית במשלוח גלויות בתחומי הקיסרות הגרמנית שנוסדה זה מקרוב. וזאת משום שבניגוד לנהוג באוסטריה, היו תעריפים שווים למכתבים ולגלויות. בגרמניה היה צורך לקנות גלויה ולהדביק עליה בול. באוסטריה-הונגריה היה הבול מוטבע מראש ומחיר המשלוח היה חצי ממחירו של מכתב רגיל.

בשנת 1872 הפיקה גרמניה הקיסרית את הלקחים וקיצצה את תעריף משלוח הגלויה ב-50 אחוז. יחד עם זאת הונהג "כרטיס דואר" בפורמט שימושי חדש (90x140 מ"מ), שאותו חיקו מדינות רבות אחרות ושנשאר באותו גודל למעלה משבעים שנה. ב-1 בינואר 1873 הנהיגה גם גרמניה כליל עם בול מודפס, שהונפק בשני סוגי מטבע (לצפון גרמניה ולדרומה).

עקב השיפורים הללו עלו מכירות הגלויות בלמעלה ממאתיים אחוזים. תפוצתן הגדולה הביאה לידי כך, שערך היום אינו רב, למרות גילן ה"מופלג" במושגי-בולאות. חידוש נוסף שהונהג בגרמניה היתה גם גלויה כפולה, שניתן היה לתלוש את חציה האחורי כדי להשיב תשובה.

מי שלא תלש את "החצי השני" עשה בחוכמה: גלויות מחוברות משומשות מההוצאה הראשונה נמכרות בלא פחות מאלף ש"ח.

רק בשנת 1875 הותר השימוש בגלויות בדואר בינלאומי ורק ב-1971, לפי החלטת קונגרס איגוד הדואר העולמי בטוקיו, הופסק השימוש בגלויות תשובה בינלאומיות. ב-1916 קיבלה הגלויה את צורתה הנוכחית: הצד הקידמי חולק לשניים והותר למסודות ולחידים להוסיף

חותמת-אירוע, שהוכנסה לשימוש בווינה לא-מכבר, לבקשת עמותת אספני-הכלילים המקומית, באה להזכיר לנו, שגלוית הדואר היא בת 125 שנה. במועדון האגודה אורגנה תערוכה, שעקבה אחרי התפתחות דבר-דואר נפוץ זה מאז ה-1 באוקטובר 1869 ועד ימינו אנו.

כמו המצאות וחידושים רבים אחרים, ניסר הרעיון בחלל האוויר של המאה ה-19, אך הראשון שהביע אותו היה היינריך פון-סטפאן – מנכ"ל הדואר של פרוסיה, שנחשב למייסד איגוד הדואר העולמי. עוד בשנת 1865 יצא פון-סטפאן בהצעה פומבית להנפיק "דפית דואר", שתמורת תעריף מוזל של "זילברגרשן" אחד תאפשר משלוח הודעות על פיסת קרטון מלבנית.

הצעתו נדונה בוועידת הדואר הכל-גרמנית החמישית, שהתכנסה בעיר קרלסרוהה בימים 2.3.1866-13.11.1866, ונפסלה, בעיקר משום שה"בוס" שלו, המפקח הכללי הראשי של הדואר הפרוסי פון-פיליפסבורן, העלה הסתייגויות מוסריות: אין להעביר הודעות פרטיות על גבי דף-נייר גלוי, שכל אחד יוכל לקרוא את תוכנו...

ביצועו הרעיון נאלץ, איפוא, להמתין עד לשנת 1869. בינואר אותה שנה פירסם הפרופסור היהודי עמנואל הרמן, מרצה לכלכלה באוניברסיטת ווינה, מאמר בעתון המכובד "וניה פרייה פרסה" ובו המליץ, שהדואר האוסטרו-הונגרי ינפיק כרטיסים בגודל של מעטפות, שבמחיר שווה לכל נפש ישמשו להעברת מסרים אשר יכילו לא יותר מעשרים מלים של טקסט, כולל המען וכתובת השולח. ואמנם, הרמן, שנולד ב-1839 ונפטר ב-1902, זכה, שהצעתו תתגשם כעבור חודשים לא-רבים. ה"קורספונדנץ-קרטה" מ-1 באוקטובר 1869 היה ה"כליל" הראשון שהופיע בעולם, בכלל. מימדי הגלויה היו קטנים יחסית (85x122 מ"מ) והיא כללה בתוך מסגרת מקוטשת שורות מודפסות בשביל כתיבת המען ובזווית הימנית העליונה בול מוטבע בצבע צהוב ובו דיוקנו של הקיסר פרנץ-יוזף. הכיתוב היה בגרמנית ובהונגרית. הגלויות הללו מצויות למדי עד עצם היום הזה ואפשר לרכוש אותן בזול – להוציא גלויות עם חותמת יום ההופעה – 1.10.69 - הנסחרות בסביבות 1500 ש"ח.

הצלחתה האדירה של הגלויה בממלכת ההבסבורגים הניעה בשנה הבאה גם את השכנים המאורגנים ב"איגוד הדואר הצפון גרמני" להנהיג את החידוש.

ביום ההופעה של הגלויה הגרמנית הראשונה – שלא היה בה בול מודפס – נמכרו בברלין בלבד 46,000 עותקים.

תרום בולים

לנוער!

כלבי-הדואר דוהרים באלסקה

13TH
IDITAROD TRAIL CHAMPIONSHIP
SLED DOG RACE - MARCH 2, 1985
Libby Did It!

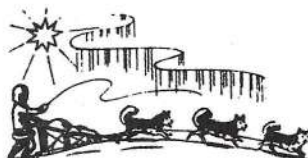

Anchorage to Nome
1049 miles
Winner - Libby Riddles
Time - 18 days 0 hours
20 min. 17 sec.

This cover taken over the trail during the race
by Ted English of Chugliak

Ted English

מעטפת-מירוץ מ-1985: לראשונה ניצחה אישה!

וולטייר וג'ק לונדון כבר כתבו על זה

השימוש בכלבים גוררי-מזחלות להובלת דואר היה מחויב המציאות האקלימית-הגיאוגרפית באזורים נידחים ודליל-אוכלוסין של אלסקה וצפון-קנדה, בעיקר במאה ה-19. הדוורים עשו, לעיתים קרובות, שבועות ארוכים בדרך-לא-דרך וכלביהם הגיעו להספק עד 75 ק"מ ביממה בתנאים הקשים של הצפון הרחוק. (אגב, העברת דואר באמצעות כלבים היתה נהוגה כבר מאמצע המאה ה-18 ברחבי סיביר ואחד הראשונים שכתב על כך היה הפילוסוף הצרפתי וולטייר!) מכתבים שהועברו בטכניקה "אכזרית" זו – שעליה סיפר לא-אחת הסופר האמריקני הנודע ג'ק לונדון – הפכו לשטח איסוף מבוקש ביותר בארצות-הברית. לשרותים הללו היו חותמות יציאה והגעה וגם "חותמות-העברה" (משיירת-דואר אחת לשנייה). במיוחד מחפשים אספנים אמריקניים חותמות של דואר-הכלבים מהשנים 1943-46, עם חתימות של מנהלי הדואר ביישובים ארקטיים כמו טננה, מינטו, טלר, רמפרט והוט ספרינגס. שירות זה הוא הרקע ההיסטורי למרוץ עליו מספר עו"ד אריה שוורץ.

מעל 12,000 הושמדו על-ידי הדואר האמריקאי. השנה הועברו במירוץ 4,200 מעטפות, 60 לכל מתחרה.

אגב, מוצעים למכירה שני אוספים מלאים של כל המעטפות, החתומות על ידי המנצחים של כל השנים, אחד אצל מר רסמוסן, השני – במטה המירוץ. מחירו של האוסף המלא – 2,500 דולר.

השנה, השתתפה במרוץ לראשונה נבחרת של כלבי מלאמוט אלסקיים גזעיים, מרביתם אלוףי תערוכות-יופי, בבעלותה של הגב' ננסי ראסל מוויסקונסין. כלב אחד שלה שהיה מנצח תערוכת הכלבים הבינלאומית במונקו הונצח, עשר שנים אחר כך, בבול שהונפק במונקו. לבקשת, הכינה גב' ראסל גלויות מיוחדות עם תמונה של הנבחרת, ושמונה מהן ביילנו בבול המלאמוט שהונפק בארה"ב, החתמנו בחותמת האירוע המיוחדת ביום הזינוק (חמישי במרס), ועל הגלויה חתמו הנהגת, גיימי נלסון ובעלת הקבוצה, גב' ננסי ראסל. ככל הידוע לנו זוהי גלוית המירב הראשונה והיחידה בינתיים שהוכנה למירוץ (אם כי, כמובן, הגלויה אינה מסחרית אלא הוכנה במיוחד, אך לא היתה לנו ברירה: לא היתה גלויה כזו בנמצא).

באנקורג', העיר הגדולה ביותר באלסקה, לאחר המרוץ, חיפשתי חנות בולים, כדי לנסות למצוא פרטים בולאיים בנושא כלבים. לצערך, אין בכל העיר חנות כזו, אך יש חנות של אספן מטבעות. שם מצאתי שני פריטים מעניינים: בול הפני השחור, ואוסף קטן של בולים מסודרים יפה באלבומים קטנים, בול אחד לכל עמוד, ממדינה ידועה לנו היטב: בולי ישראל... בעל החנות לא ידע להסביר לי מה מקורם, הואיל וקיבל אותם מעובר-אורח, כנראה ממוצא אסקימואי, אך ידע לספר לי שערכם רב ביותר, וכדאי לי מאוד לרכוש את האוסף. לא התפתיתי.

מאת אריה שוורץ

המועדון הכלבני בעיירה נום, אלסקה, (בת כ-3,500 נפש) הוקם ב-1907. בשנת 1974 יזם המועדון לראשונה את מרוץ המזחלות הגדול ביותר הנערך באלסקה, ובעולם כולו, ה"אידיטרוד". זהו מרוץ מזחלות-כלבים למרחק של 1049 מייל, הנערך אחת לשנה.

אחד התושבים הוותיקים בנום, מר רסמוסן, אמנם מתפרנס ממכירת תקליטים וכלי-נגינה, אך בהיותו גם אספן-בולים, יזם דרך מקורית לאיסוף כספים לתקציב המועדון: על ידי יצירת מסורת בולאית מעניינת ביותר של משלוח חבילת מעטפות מאוירות, מבוליות וחותמות בחותמת הארוע, ודברי דואר מיוחדים נוספים עם כל אחד מן הנוהגים במזחלות לאורך המסלול המפרך, ומכירתם לאחר מכן, מצליח המועדון לממן עצמו כל השנה. המעטפות נחתמות על ידי המתחרים, ולפחות במקרה אחד, כאשר השתתף במרוץ האמן הידוע ג'ון ואן זייל, שעיצב חלק מן המעטפות במשך השנים, היתה זו חתימת האמן וחתימת המתחרה גם יחד. בשנתו הראשונה של המרוץ, "דואר המסלול" (Mail On The Trail) טופל במשותף ע"י שרות הדואר האמריקני ומתנדבים של הנהלת המרוץ, אך בשנת 1975 קיבל מועדון הכלבנים של העיר נום רשות מהנהלת המרוץ להכין את דברי הדואר. רשות הדואר יצאה מהתמונה ומאז ועד היום המועדון הוא האחראי להכנתם, חלוקתם ומכירתם. מדי שנה מפרסם המועדון כללים למכירת דברי הדואר עם תום המרוץ:

1. המעטפות החתומות שהובאו על ידי המנצח במרוץ יימכרו במחיר מינימום של 50 דולר לאחת. המעטפות החתומות שהובאו על ידי המשתתף במקום השני יימכרו במחיר מינימום של 35 דולר לאחת, המשתתף במקום השלישי – במחיר מינימום של 25 דולר לאחת, רביעי – 20 דולר, חמישי – 15 דולר, שישי – 10 דולר, שביעי עד מקום אחרון (השנה השתתפו 60 מתחרים) במחיר של 10 דולר.
2. כל המתחרים וחברי הצוותים יוכלו, תוך 24 שעות מסיום המרוץ, לרכוש 22 מעטפות מתוך החבילה שלהם.
3. כל המעטפות שיוותרו לאחר מכן, יימכרו ע"י הנהלת המרוץ. המעטפות של המנצח, ולאחריו כל שאר המשתתפים, יימכרו במכירה פומבית בטקס הסיום, במחיר ממוצע שיתקבל עבור שלוש המעטפות הראשונות שיימכרו מכל סוג. בשנה הראשונה, 1974 הוכנו 55,000 דברי דואר, מתוכם ידוע על 52,800 פריטים שנישאו על ידי המתחרים, 1,200 לכל מתחרה.

מעטפה מאויירת משנת 1946

דגל אמריקני, שמות יהודיים

באפריל 1862, ניטש בסיביתה אחד הקרבות החשובים בין הצפון והדרום. על שם אירוע היסטורי זה "הוטבלה" הספינה.

מדי פעם מפרסם חיל-הים של ארצות הברית את מצבת כל-השיט שלו, שלרובם יש תחנת דואר צבאי. הרשימה נתונה לשינויים תכופים, עקב השקת אוניות חדשות והוצאתן ל"נפטלין" או לגריטה של ספינות אחרות. בין השמות של כל-השיט בצי האמריקני מצאנו, בעיון ראשון, שלושה, שעשויים לעניין את האספנים של יודאיקה.

* "סימיואל גומפרס", משחתת תחזוקה, שנמל-הביית שלה אלמדיה שבמדינת קליפורניה ומוספר הדואר הצבאי שלה AP 96641-2515. האונייה נקראת על שמו של שמואל גומפרס (1850-1924), שכובד בבול אמריקני במלאת מאה שנה להולדתו.

גומפרס, ליד לונדון, שהגיע ב-1863 לניו-יורק, היה ממייסדי ה"אמריקן פדריישן אוף לייבור" ובמשך עשרות בשנים הדמות הבולטת ביותר בעסקאות הפועלים בארה"ב. הוא התנגד בחריפות לקומוניזם ולמלחמת מעמדות ודגל בחוזים קולקטיביים.

מיספר הספינה הנקראת על שמו במצבה הוא "AD-37".

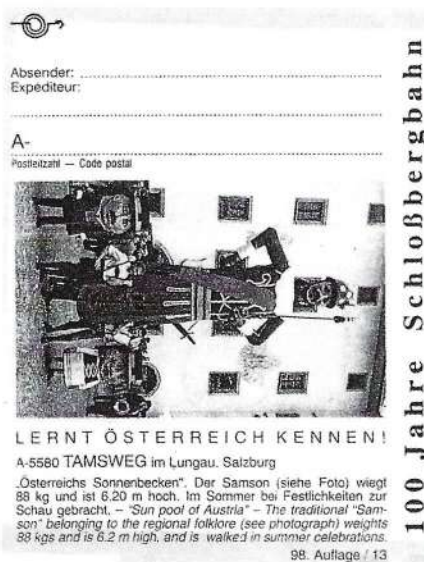
* "היימן ג. ריקובר", צוללת גרעינית, שנמל הבית שלה נרופק שבמדינת ווירג'יניה, נעזרת בשרותיה של אונית התחזוקה "סיימון לליק", שמספרה AS 33". מיספר הדואר הצבאי של "ריקובר" הוא AE 09586-2389". הדואר היוצא מהצוללת מקבל החתמה גדולה בצבע סגול עם המיספר "709" והסמל הגרעיני. הצוללת נקראת על שמו של האדמירל, שפיתח את הצוללת הגרעינית הראשונה, "נאוטילוס", שהושקה ב-1954 וכובדה בכול אמריקני ב-1959.

ירקוב, שנולד לחייט מפולין ב-1900 ונפטר ב-1986, היה קצין ומהנדס, שהשתתף בפיתוח הפצצה האטומית הראשונה ולאחר מכן, חרף התנגדות עזה מצד צמרת-הצי, לחם בעקשנות לדעותיו המהפכניות. בסוף ימיו הסתבך בפולמוסים ציבוריים והצטער בפומבי על התפקיד שמילא בפיתוח הגרעיני. בפסימיות יתירה גרס, כי "המין האנושי, קרוב לוודאי, יחרוס את עצמו ויוחלף ע"י זן נבון יותר..." * "שילה", סירת-טילים, שנמלה-בית שלה סנדייג שבקליפורניה ומספר הדואר הצבאי שלה "AP 96678-1187". האונייה שהחותמת שלה נושאת את המספר "CG-67", נושאת שם תוכני מובהק. שהרי שילה המיקראית ישבה בנחלת שבט אפרים ובימי יהושע בן-נון שכן בה אהול מועד ובימי השופטים נשמר בה ארון-הברית בהיכל.

מתנחלים במדינת טנסי קראו בשם זה לעיירה שייסדו ובמלחמת האזרחים האמריקנית,

שמשון הגיבור עם לחי החמור

Postkarte
Carte postale

הגליה שהונפקה באוסטריה ולצידה "שמשון" וגמדיו במוזיאון

גיבורנו ב"נשק" זה) ובידו השניה – חנית. הוא חוגר חרב ולבוש גלימה צבעונית ארוכה וחובש קסדה נוצצת. בין תהלוכה לתהלוכה מוחזקים שמשון ומלווייו במוזיאון האזורי.

לפי מסורת בע"פ מקומית מתייחסת תהלוכת שמשון והגמדים הנעים סביבו לנצחון שנחלו מעטים מול רבים בזמנים היסטוריים. מחקר מדעי העלה, שבתחילה נועדו הבובות התנייכיות למשוך המונים להפגנות נגד תנועת הרפורמציה. הבובות הראשונות הובאו לאוסטריה ע"י נזירים פלאמיים ממיסדר הקאפוצינרים (מינהג דומה קיים בגירונה שבצפון ספרד), שביקשו לחקות מינהג פולקלור שמקורו קלטי ועוד מצוי גם בבריסל.

התחכמה וניתקה את הגלמים הגדולים מחגיגות הכנסייה. כל הדמויות לרבות "שמשון" נישאו בפרהסיה גם באירועים בטאמסווג וכן בכפרים ועיירות בסביבה. ה"שמשון" העתיק ביותר הוא זה של טאמסווג עצמה, שמקורו המתועד הוא משנת 1635. יש גורסים שהדמויות הענקיות מבוססות על נפילים מיסטיים של עמים ושבטים אירופיים קדומים בהרבה והיוו חלק מפולחניהם הדתיים. התהלוכות באיזור לונגאו מתקיימות כעת מדי שנה החל במחצית חודש מאי ומי שמעוניין לחזות בהן יפנה לטלפון 06-4746284 באוסטריה.

שמשון נישא תמיד ע"י איש חסון אחד בעזרת שילדה פנימית המאפשרת לייצב מבפנים את הגוף החלול של הגיבור. הדמות מחזיקה ביד אחת לחי חמור (זכר לפלישתים שהרג

אוסטריה נוהגת לשווק סדרות של גליות מאויירות המפנות את תשומת הלב של תיירים פוטנציאליים לחמדותיה של ארץ האלפים ולציין את האירועים העונתיים וההקשרים ההיסטוריים של האתרים המתוארים. באחת הגליות שהונפקו לא-מכבר, עם כיתוב בגרמנית ובאנגלית וצרפתית, הופתענו לגלות שם, שעורר בנו אסוציאציות של יודאיקה והדבר לא נתן לנו מנוח.

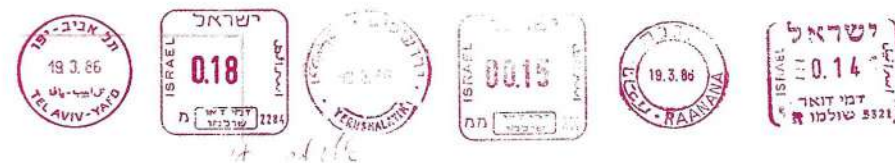
הגליה המדוברת באה לציין 100 שנה לקיום רכבת ה-הטירה (שלוסברג) בעיירה טאמסווג. זו שוכנת באיזור לונגאו, שבמחוז זלצבורג. בין האטרקציות של המקום מונה הגליה את "סמשון", שמשקלו 88 וקומתו 6.20 מ', ושבתהלוכות קיציות נוהגים לשאת אותו בחוצות. ניתן גם תצלום של אותו "סמשון" – אבל לרוב, במאוזן, כי לו היו מדפיסים אותו בגובה, במאונך, היה תופס את כל השטח הימני של הגליה!...

ובכן, חקרנו ובאדיבות מחלקת הפרסומים של הדואר בווינה גם ביררנו, שהדמות המכונה "סמשון דר ריזה" ("הענק") אינו אלא "פיתוח" של "שמשון הגיבור" שלנו.

הענק של טאמסווג, שמלווה דרך קבע בשני ננסים גדולי קודקוד, הוא שריד של דמויות מיקראיות, שהיו נושאים ברשות הרבים בתהלוכות לכבוד "יום גוויתו של ישו". תקופת הזוהר של הבובות הענקיות היה בשלהי המאה ה-18. כאשר התברר שלטונות, כי התהלוכות הארוכות הופכות לחזיונות ציבוריים תיאטרליים, ביטלו אותן. אלא שהאוכלוסיה

אנדרלמוסיה אינפלציונית במכונות-ביוול

ונעניתי, כי הדבר הוכתב "מגבוה" ואין זה תיכנון של השירות הבולאי עצמו. כאמור, חבל לערבב בולאות בפוליטיקה – מה שלא אמור לגבי בול "השלום עם ירדן", שהונפק בזריות ראויה לשבח ועל רקע הסכמה לאומית נרחבת. יוסף בר-כוכבא, יקנעם עילית

אני אוסף בולים מתחיל ומוצא את עיתונכם מענין ומרחיב אופקים. אודה לכם אם תוסיפו לעיתון מדור (אפילו קטן) שבו תסבירו כמה מושגים בולאיים מדי פעם. אסי זילכה, ים.

הערת המערכת: רשמנו לפנינו ואנו מתחילים לפעול בהתאם.

בארצות רבות בעולם נהוג לרשום את שנת ההופעה של הבול על הבול עצמו, דבר שהוא לעזר רב לאספן. אצלנו, להוציא את בולי המועדים, שבהם מתנוססת השנה העברית בלבד, אין הדבר מקובל, אך רצוי שיונהג גם אצלנו.

ועוד: למכתבו של מר לטיף דורי ותשובת המערכת בגליון 11 של "שבל", אני מבקש להעיר: האספנים אינם צריכים לעסוק בפוליטיקה. סוכם בינינו ובין הפלשתינאים שתהיה להם, לפי שעה, רק אוטונומיה ולא מדינה. נסתפק באיסוף בוליה, כפי שמכתיבה לנו המציאות העכשווית. בשעתו תהיית במכתב לשירות הבולאי מדוע הונפק בול "תהליך השלום" (שאין עליו הסכמה לאומית רחבה)

מאת עמוס אלתר

אחד האלבומים האהובים עלי הוא "אוסף הקוריוזים" מכל רחבי העולם. בחרתי הפעם להציג משהו מתוך "התעריפים במכונות ביוול פרטיות".

* כמה עולה מכתב

כנראה, כאשר אדם אינו משלם מכיסו עבור דמי הדואר – גם אינו טורח לבדוק "כמה זה עולה". וכך מופיעים 3 תעריפים שונים בימים 18 ו-19 למרס 1986: 0.14, 0.15 ו-0.18 ש"ח.

* האינפלציה משגעת

האינפלציה של 5-1984 זכורה עדיין לכולנו. היא באה לידי ביטוי גם בעולם הבולאי, באפסים הרבים שנוספו לערך הנקוב של בולינו. אבל במכונות הביוול, שהיו מתוכננות לכתיבה באגורות – יצרה האינפלציה בעיה גראפית, וכל מוסד הגדיר אחרת את תעריף 50 השקל למכתב גיל בארץ שהיה בתוקף בפברואר 1985: 0.000, 0.0500, 0.5000.

מכתבים לת.ד. 4523 ת"א

בגליון מס' 10 של "שבל" העליתם את השאלה "מה ענין מונרו למונדיאל?" וזאת בקשר לבול שהנפיקה הונגריה לרגל האליפות העולמית בכדורגל, שבו מופיע דיוקנה של הכוכבת המנוחה. ובכן, לידיעתכם, ההקשר אינו מצוץ מן האצבע ויש לו אפילו "קשר ישראלי", כפי שמוכיח התצלום, שאני מתכבדת להעביר אליכם. נראית בו מרילין מונרו בבעיטת הפתיחה של משחק ידידות, שנערך בשנת 1957 בברוקלין, בין נבחרות ישראל וארצות הברית. ליד מרילין מזוהה בבירור "הכוכב" שלנו, עודנה שלומי, תל-אביב.

אני מבקש להסתייג משאלתו הרטורית של מר ינון ביילין בטורו "בול ולענין", ב "שובל" מס' 11, שמשמעת ממנה נימה של זילזול לגבי זיגמונד פרויד. "מה לו ולמדינת ישראל?" שואל מנהל השירות הבולאי. אני מקווה, שאביר-הפסיכואנליזה ייכלל, בכל זאת, בין 20 האישיים, שהוא מבקש מאיתנו להציע כמועמדים לכיבוד בולאי. אכן, ציוני הוא לא היה, אבל גאה ביהדותו כל ימיו וחבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית בירושלים לא התבייש לצרפו לגוף מכובד זה. מבחינת תרומתו לתרבות העולם, וודאי שאין יהודים רבים העשויים להתחרות בזיגמונד פרויד ותהילתו. כפי שטרח יצחק רבין להזגש בנאומו באוסלו. יקיר בכר, בת-ים

אומות מאוחדות

יובל האומות (3, לניר-יורק, ווינה וזינבה).

אוסטריה

חג המולד (1). מינור בזלצבורג (1). 100 להולדת קודנהוב-קלרגי (1). עולם העבודה: דיילת-אוויר (1).

אוסטרליה

יובל מרוץ-היכסות (2,פס). חג-המולד (4). עוללות תעופה (4). גני-חיות (5 גלי"ז).

איטליה

חג המולד (2). 100 שנה למועדון הסיירות (1). 75 שנה ל"קרדיופ" (1). לכבוד הרשות הכלכלית (3). 50 שנה למות גיובני גנטילה (1). יום הבולאות (2). הלוגו החדש של הדואר (2). ארמון קריני דיבואה בוונציה (1).

אי-אולנד

כנסיה (1). חג המולד (תוויות, 30 בגליון).

אי-פארוור

חג המולד (2 + קונטרס).

איי-קוק

קיפוד-ים, 15 דולר (1).

איי-שלמה

הרי-געש (4 + גלי"ז).

אינדונזיה

משחקי אסיה בהירושימה (2). יום החי והצומח (10 + גלי"ז). שיתוף פעולה אסיה-פסיפיק (1).

איסלנד

יובל ארגון התעופה הבינלאומי (1). חג המולד (2).

אירלנד

פילאקוריאה (4 בגלי"ז). חג המולד (4).

אלבניה

מונדיאל (2).

אמירויות מאוחדות

הגירה (2). אירועים (4). גילויים ארכיאולוגיים (4).

אנדורה צרפתית

פרפרים (2).

אקאדור

שנת המשפחה (1).

ארגנטינה

ממציאים (4). חג המולד (2).

ארה"ב

חג המולד (4), גם בקונטרסים ודבקיות. גיאז ובלוז (8 בצמדה). עגורים, הנפקה משותפת עם סין (2 בזוג).

אשנשון

חמורים (4).

בהמס

חג המולד (4 + גלי"ז). הגנת הטבע (5 + גלי"ז).

בלגיה

למען החירשים (1). חג המולד (1).

בוצאנה

הגנת הטבע (4).

ברוניי

40 שנה לתנועת הצופות (5, בפס). פירות (4). נגד העישון (3).

ברזיל

800 שנה להולדת סנטה קלרה (1). 100 שנה לספרות הילדים (4). ספרות ברזילאית (2). לזכר נהג המרוצים איירטון סנה (3, בפס). מוסיקה עממית (2). תווית קלוסנדורף ביריד הספרים בפרנקפורט (1). 100 שנה למכון ההיסטורי-גיאוגרפי בסן פאולו (1).

בריטניה

חלוצי רפואה (4). חתולים (5).

ברמודה

פירות (6). 100 שנות אישפוז (4).

גורגיה הדרומית ודרום סנדוויץ'

בעלי חיים באנטרקטיקה (4).

גיברלטר

פילאקוריאה (1 בגלי"ז). בעלי חיים ימיים (4).

גימיקה

תיירות (3 + גלי"ז).

גרזי

25 שנים לדואר העצמאי (5 + גלי"ז).

גרמניה

1000 שנה לעיר קוודלינבורג (1). 200 שנה למות הגנרל פון שטויבן (1). 175 שנה להולדת הסופר תיאודור פונטנה (1). 75 לאגודה לטיפול בקברי חללים (1). 5 שנים לנפילת חומת ברלין (1). חג המולד (2).

גרנסי

צעצועים ישנים (12).

הולנד

"למען הילד" (3, גם בגלי"ז). "פיפאפוסט" (3 בגלי"ז). חג המולד (2). מן המניין, 7.50 ג' (1); בול-שירות לבית הדין הבינלאומי (1).

הונג קונג

לזכר די"ר גיימס לגי (1).

וטיקן

מסעות האפיפיור (5); חג המולד (3).

זמביה

נחשים (4).

טאיוואן

100 שנה לקואומינטנג (2). מגדלי אור (2), מהדורה ב'. שבוע הסחר העולמי (2). שנת החזיר (2), גם בקונטרס ובגלי"ז. לזכר הנשיא יין-צ'יא-קאן (2). "שנת החזיר" (2).

טוקילאו

פילאקוריאה (1 + גלי"ז).

מצגתן אסגירג האיוון: כל הפסקות אולי

ספרד
רכבת תחתית (1). 150 ל"משמר האזרחי" (1).
הטסת דואר (1). מנצחים אולימפיים (10 בגליז).
איחוד מערב אירופה (1). חג המולד (1).

עומן
100 שנה לוועד האולימפי (1).

פורטוגל
150 שנה לקופת החיסכון הראשונה (1). יום
החיסכון העולמי (1). אכסניות היסטוריות (4).
כנס התיירנים האמריקניים (1). רכבות (3).
אמצעי תחבורה מובילי דואר (4). ספינות
מכמורת (4). 500 שנה להגעת הפורטוגלים
לסנגל (1). הפצת התרבות הנוצרית בעידן
התגליות (4). 350 שנה לקרב במונטיזיו (1).

פיסקרן
אלמוגים (3 + גליז).

פינלנד
יום הבול (1 בגליז). חג המולד (2).

פרגואיי
כלי תחבורה מובילי דואר (2). שנת המשפחה
(2). ליקוי החמה (2). חג המולד (2).

צפון קוריאה
קים-איל-יונג (6 בגליז). קירקס (4 בצימדה).
אסטרטגיה כלכלית (1). מאובנים (3 בגליז).
צמחי-מרפא (2 + גליז). 100 להולדת
קים-יונג-גיק (1 + גליז).

ניגריה
פילאקוריה (1).

ניוהא
הדפס רכב "רשמ" על בולי עופות (3).

ניו-זילנד
100 שנה לענף הקריקט (4, גם בקונטרס). חג
המולד (7 + גליז). חיות הקוטב הדרומי,
לשימוש באיזור רוס דיפנדנסי בלבד (6).

סלדור
הובלת דואר (2). היריד הבינלאומי (1). מירוצ
אופניים (1).

סוויילנד
פיטריות, חלק ב' (4).

סלובקיה
125 שנה לאיגוד הדואר העולמי (1). 50 שנה
למרד הלאומי (1). 150 שנה להימנון הלאומי (1).

סמואה
פרפרים (1 בגליז).

סנט-הלנה
חג המולד (5).

סנט קיטס
שנת המשפחה (4).

סן מרינו
100 שנה למועדון הסיירות (4 בגליז). חג המולד
(3).

טורקיה
מלאכת מחשבת (2). אתאתורק, סידרה חדשה
מן המנין (1). 100 לוועד האולימפי (1).

טרינידד וטובגו
נחשים (4).

יפאן
חנוכת נ"ת קנסאי (3). ועידת הבזק הבינ"ל (1).
משחקי אסיה ה-12 (3). אליפות האתלטיקה
ה-49 (1). שבוע ההתכתבות (3). קונגרס הסוכרת
(1). המוסיקאי מיאגי והצייר האימאי (2).

כריסמס
חג המולד (3).
לוכסמבורג
עופות (4).

ליבריה
75 שנה לזלב האדום (4).

ליכטנשטיין
חג המולד (3). 4 האלמנטים (4).

מאוריציוס
ציורי ילדים (4).

מאלאווי
ספינות (4 + גליז).

מדגסקר
75 שנה לארגון העבודה הבינלאומי (1).

מכסיקו
חג המולד (2). 250 שנה להולדת הגיבור הלאומי
איינדה (1). מבצע "מים נקיים" (1). סוסים (6).
גן החיות של צ'פולטפק (1).

מלטה
חג המולד (4).

מלייזיה
100 שנה לחשמל (3). 100 שנה לשרות הווטרינרי
(3). כביש צפון-דרום (3).

מן
חג המולד (3). ספורט (5).

מרוקו
יום הולדת המלך (2). מן המנין 1.70 (1). 100
לוועד האולימפי (1). סנט אכזיפרי (1).

נוויס
ארכיטקטורה מקומית (4 + גליז). חתני פרסים
קאריביים (3).

תערוכת בולים זו לאומית עם סין 2) +
פס-ביניים). בעלי חיים מוגנים, דגים (4-4)
בגל"ז).

רוסיה
כלי חרסיה (5 + גל"ז).

שבדיה
100 להולדת הסופר פרנץ בנגצון (1).

שוויץ
פיטריות, פרו-יובנטוטה (4), גם קונטרס).

שרי לנקה
500 שנה לפינקסנות (1). "אינפוטל" (1). שנת
הילדים (2).

SHOVEL

Bi-monthly Organ of the Israel
Philatelic Federation

Editor: Shlomo Shamgar

Editorial Office: 2, Pinsker St.,
Tel-Aviv, 61045, Israel

P.O. Box: 4523, Tel-Aviv

Phone and Fax: (972-3) 295547

Price: 8 NIS, Yearly Subscription:
40 NIS

NUMBER 12
JANUARY 1995

HIGHLIGHTS

PERFINS: Philately's Ugly
Ducklings.

ISRAEL: February's Forthcoming
Issues.

INTERVIEWS: Sweden's Gunnar
Dahlgren, Guest of I.P.F.'s Annual
Convention; Designer Gad

Ullmann on Israel's Stamp Style.

REPORT: Philately Day '94

JUDAICA: Us Naval Names;

Samson PC from Austria.

ODDITIES: Inflationary

Inconsistencies on Israel Meters.

LITERATURE: The Stamp of
Conflict.

קפריסין
יובל ארגון התעופה (1). חג המולד (3). למען
הפליטים, הדפסה מחדש (1).

רומניה
יריד בוקרשט (1). יום הדואר העולמי (1). 125
שנה למינהל הרכבות (1).

היצע וביקוש

* מחליף, קונה ומוכר בולי נושאים (לא
חתומים), איגרות אוויר, כלילים, מעטפות יום
ראשון וחזרות מכל העולם.

כרמי אשר, ת.ד. 5105, אשדוד 717150.

* בן 10 מחפש וולט דיסני, מציע כדורגל.
אביאור הלפרין, רח' בלוי 2, ירושלים 47363,
טל' 02-824845.

* מוכר בולי ירדן כולל מעטפות יום ראשון.
איברהים אסד ת.ד. 1162, כפר יפיע 11955, טל'
06-554868.

* מעוניין להתכתב (בספרדית וצרפתית)
ולתחלף עם בולאי בספרד.

JACQUES NATHAN

P.O.B. 519

KIRYAT BIALIK 27104, ISRAEL

צרפת
מלחמה באייס (1). יובל איגוד העתונות (1).
שאנז-אליה, שנה טובה (1). צלב אדום 1) +
קונטרס). הוטאריאט האירופי (1). גשר נורמנדי
(1). 100 שנות קולטנו (4 בגל"ז).

קוקוס קילינג
מועדים (3).

קיריבטי
פריחים עונתיים (4).

קנדה
חג המולד (4), גם בקונטרסים). מלחמת העולם
השנייה, 1944 (4).

* מעוניין בהחלפת בולי מערב ומזרח אירופה,
חתומים. שלמה גרוני, קיבוץ שער הגולן, ד.ג.
עמק הירדן 15145. טל' 06-757253.

* מציע פולין ומזרח אירופה תמורת נושאים
מכל העולם, למעט מדינות "לא רציניות".

WALDEMAR A. SZLAGA

SKRYTKA 123, 00-991, WARSZAWA
44, POLAND

* מציע פולין ומזרח אירופה תמורת ישראל,
ארצות ערב ואפריקה.

ANDRZEJ LAPA

30-529 KRAKOW, POLAND

UL. TARGOWA 4/23

מפגש מאלף עם סופגניות

המפגש נמשך כשעתיים: מ-10.00 עד 12.00
ובשעה 12.30 הופנו הילדים לצפות בהצגה
שאורגנה מטעם הנהלת "קניון הזהב". במקום
המפגש הוקמה מיני-תערוכה שכללה את
הנושאים הבאים:

זמרים ושחקנים מפורסמים על בולים; אגדות
ילדים; מדע בדיוני; בולים שונים ומשונים.

פתרון "חידון הסיווג" בגליון מס' 11 של "שביל"
הוא כדלקמן: (1) עתונות; (2) רכבות; (3) שדה; (4)
משד הבטחון; (5) דחוף עירונ; (6) מסירה
מיוחדת; (7) גביה מהנמק; (8) אגרה; (9) חבילות;
(10) אוויר; (11) שירות; (12) דמי דואר. לצערנו
איש לא דייק בכל התשובות.

חרף מזג-האוויר הגשום נהרו ב-1 בדצמבר
כמאתיים ילדים ל"קניון הזהב" בראשון-לציון,
מלווים בהורים, מדריכים, אחים וחברים, כדי
להשתתף במפגש חוגי-בולאים מכל
רחבי-הארץ, לרגל "שבוע הבול בחנוכה".

במפגש התקיימו הפעילויות הבאות:

* בדיקת אלבומים וחלוקת דרגות איסוף
(הבדיקה נעשתה בשיתוף עם התאחדות בולאי
ישראל).

* חלוקת שי מטעם השירות הבולאי: כל ילד
קיבל מעטפה עם בולים. במקום נעשתה פעילות
של החלפת בולים בין הילדים.

* חידון לחנוכה עם בולי-ישראל - העונים
נכונה זכו בפרסים.
* חלוקת סופגניות

אולטראצ'יף לחוש את הצלילים

כרטיסי Audio

Sound Blaster 2.0

כרטיס קול משתלב PC, המאפשר הפעלת לומדות ומשחקים המיועדים להפעלה בתמיכת Sound blaster. מעשיר את הלומדות והמשחקים בעולם עשיר של צלילים ומגביר את עוצמת החוויה.

Sound Blaster Pro

כרטיס קול סטריאופוני משתלב PC. הכרטיס מיועד למקצוענים ומאפשר השמעת מוזיקה איכותית בנוסף לאפשרויות עריכה ברמה גבוהה.

Sound Blaster 16

כרטיס קול סטריאופוני משתלב PC. הכרטיס מיועד למוזיקאים ואנשי קול מקצועיים ומאפשר יישומי מולטי מדיה מיוחדים.

Sound system Gold 16

כרטיס לעריכה והשמעת מוזיקה סטריאופונית ברמה ואיכות גבוהים. תומך במשחקים ולומדות המתוכננים לכרטיסי קול, להגברת החוויה החינוכית.

Audio Blaster Plus

כרטיס קול סטריאופוני המשתלב במחשב PC ותומך בלומדות ובמשחקים המיועדים לכרטיס קול.

כרטיסי Video ומלווייה

VB-FS 200

כרטיס וידאו המאפשר הצגת תמונות וידאו על גבי מוניטור המחשב. כמו כן מאפשר הכרטיס ביצוע אפקטים מיוחדים תוך כדי לכידת תמונות בודדות מהסרט.

Video Blaster (SE)

כרטיס וידאו המאפשר הצגת תמונות וידאו על גבי מוניטור המחשב. הכרטיס מיועד למקצוענים ומאפשר ביצוע אפקטים מיוחדים ברמה גבוהה ביותר תוך כדי לכידת תמונות בודדות מהסרט.

Video Gold Sys

כרטיס וידאו המאפשר עריכת סרט מלא.

Movie Blaster Pro

כרטיס וידאו המאפשר הצגת וידאו או טלוויזיה על גבי מוניטור המחשב בגודל משתנה. הכרטיס מאפשר עיבוד תמונות ברזולוציה גבוהה, שילובי טקסט, אנימציה ועוד.

★ חוכנות ★ מחשבים ★ ציוד הקפי

מפיץ מורשה לאחשבי מקינוט

רח' הירקון 8 בני-ברק 51261, טלפון: 03-6197002, פקס: 03-6197003

